

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 11, 1913.

ՆՊ 51

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԳՐԻՍՏՈՍԱ ՈՒԼՈՒՀԻՑԷԹ ՎԷ ԻՆՍՍՆԻՑԷԹ

Գարիյունտան պիրիսի պիզէ շու սիւալը իրատ էթմիշ տիր. — «Բրիստոստա կիւնան իշլէմէյէ իգթիտար վէ մէյլ վա՞ր մը իտի, եօգ իտի իսէ օ նա՞սըլ քեամիլ ինսան օլապիլըր իտի»:

Պու սիւալտան միւրատ Բրիստոստա՝ ինսանիյէթլէ ուլուհիյէթին արասընտաքի ալաքա վէ միւնասէպէթի թային էթմէք տիր տէյուլ զանն էտէրիգ: Մուլապիլըրմիլ տիւչիւնիւյօր քի, 0 կիւնան էտէպիլըր իտի իսէ, նա՞սըլ Ալլան օլապիլըր իտի, կիւնան էտէմէյ իտի իսէ, նա՞սըլ ինսան օլապիլըր իտի: Պէօյլէճէ քէնտիսինի պիր թէզատտ, մուամմա իլինսէ պուլույօր:

Պու թէզատտ ֆարգ էտիյօր քի, Բրիստոս Ալլան իտի իսէ, Ալլան տէմէքլէ նէ անլայաճաք իսէք Բրիստոստա թամմ անը կէօրմէլիյիլ, ատէմ իտի իսէ, պիլ նա՞սըլ ատէմ իսէք օ տախի էօյլէսի պիր ատէմ օլմադ կէրէք տիր: Ալլան մուլաք վէ էգէլի վէ պինիհայէ տիր, Բրիստոստա տա Ալլան վէ պէօյլէ օլմալը տըր: Հալպուքի մուլաք վէ պէօյլէ օլմալը տըր: Ատէմ մահ պինիհայէ օլան՝ կիւնան էտէմէյ: Ատէմ մահ տուտ վէ կիւնահա մէյյալ օլտուղու հալտէ, Բրիստոս թէքմիլ ատէմ իտի իսէ, օ տախի կիւնահա մէյյալ պուլուհիւմադ կէրէք իտի: Պու թադտիրտէ անըն Ալլանլըղը ագլա հաթմադ:

Վէ լաքին պու ֆարգլարտա նօգսան պիր ճիհէթ վար տըր քի էվվէլա ծնու տօղրուլթմամըլ իճապ էտէր:

Մուլաք վէ պինիհայէ օլան Ալլան մէրպութ վէ մահտուտ օլան մախլուգտա զահիր օլապիլըր մի: Վէ պու իզհար՝ Ալլանը թահտիտ էթմէյէրէք վէ մախլուգը մուլաք գըլմայարաք միւմքի՞ն մի տիր: Ալլան՝ Ալլան գալարաք, վէ մախլուգ՝ մախլուգ գալարաք, պու իքիսի պիր ալաքայա վէ իթթիհատա կիրէպիլըրէ՞ր մի: Պու սիւալը պիր պաչաք նօգթա ի նազարտան իրատ էտէպիլըրիլ, եանի, Ալլան Ալլանլըղընը զայ էթմէյէրէք քէնտի քէնտիսինի թահտիտ էտէպիլըր մի, վէ մախլուգ քէնտի մէրպուլիյէթինի հըֆղ էտէրէք Ալլանը քէնտիսինէ ալապիլըր մի:

Պէլքի իլք նազարտա պու սիւալլար ֆէլսէֆի պիր սէօղ օյունու սայըլըր, լաքին պիր ազ տիգդաթ էտէրսէք, պունլարըն ամէլի վէ ճիտտի սիւալլար օլտուգլարը անլալըլըր:

Պիլ ալէմ ու ճիհանա պազարաք ծնտան Ալլանըն մէվճուտիյէթինի իսթինթաճ էտիյօրըլ: Լաքին նէ՞ սէլահիյէթլէ: Էկէր Ալլան էլան պու ալէմ ու ճիհանտա հազըր վէ ամիլ տէյիլ իսէ, օրտա պուլուհիւմայան շէյի ծնտան նա՞սըլ իսթիտլալ էտէրիլ, Էկէր Ալլան օրտա էլան ֆաիլ իսէ տէմէք քի Ալլան ալէմ ու ճիհանտա հազըր տըր:

Պէլքի պիրի պիզէ ճէվապ վէրիլ քի, «Էվվէթ Ալլան ալէմ ու ճիհանտա մէվճուտ տէյիլ, անճաք օ պու քեախնաթը եարաթմըլ վէ պիլ չիմտի էսէրտէն միւսէպպիպի իսթիտլալ էտիյօրըլ» ֆէք էյի, էյեր Ալլան պու կիւն քեախնաթտա հուգուրը իլէ մէվճուտ վէ ֆաիլ տէյիլ իսէ, նէտէ՞ն պիլիյօրըլ քի իպթիտատէն պունը պէօյլէ պիր Ալլան եարաթմըլ տըր:

Պունտան մատա, էյէր պու կիւն քեախնաթ՝ Ալլահսըզ քէնտի պաշընա տուրույոր իսէ, տէ-մէք քի օ մէրպուլթ տէյիլ մուլթլագ տըր: Պու կիւն մուլթլագ օլան տիւն տախի մուլթլագ օլապիլիւր իտի, տախիմա մուլթլագ օլապիլիւր: Օ զէման Ալլահա լուզում գալմագ:

Հաղիգաթը հալ շու տըր քի, քեախնաթ պու կիւն մէրպուլթ տըր, վէ Ալլահա մէրպուլթ տըր: Ալլահսըզ պու ճիհան թէֆսիր օլունա-մագ: Ալլահ պու կիւն քեախնաթը քէնտի եէտ ի Գատիրի իլէ թուլթույոր, վէ պու կիւն ան-տէ ֆաիլ տիր:

Լաքին եինէ տէնիլէպիլիւր քի, «Վագաա Ալլահ պու կիւն քեախնաթտա ֆաիլ տիր, լաքին զաթըլլա տէյիլ, պաշգա պիր եօլ իլէ, մէսէլա(պազըլարընըն տէտիյի կիպի) ալֆէթիյի եախստ գուսթիյի ֆաիլ տիր: Չաթը քեախ-նաթտա տէյիլ տիր:» Ֆագաթ պու նասըլ օլապիլիւր: Ալլահըն գուտրէթի եա սըֆաթը քէնտի զաթընտան այրըլըպ պու քեախնաթա՝ մը կէլիյոր: Օ զէման պու «սըֆաթ» եա «գուտ-րէթ» Ալլահըն սըֆաթ եա գուտրէթի օլմագ, Ալլահսըզ պիր սըֆէթ եա գուտրէթ օլուր: Հէմ տէ սըֆէթ վե գուտրէթ միւճէրրէտ թա-պիրլէր օլուպ, զաթսըզ՝ մանա եա գուվլէթ-լէրի օլմագ: մէսէլա, գըրմըզըլըզ գըրմըզը պիր նէսնէտէ օլմատըզճա մէվճուտ տէյիլ տիր:

Էօյլէ իսէ, հագիգաթը հալ շունտան իպա-րէթ տիր:— չէօյլէ քի քեախնաթ պու կիւն հալա Ալլահա մէրպուլթ օլուպ, Ալլահ զաթը իլէ անտէ ֆաիլ վէ հազըր տըր: Եինէ տէ Ալ-լահըն մախլուգտա հուզուրը նէ Ալլահը օրայա մահսուր գըլար, նէ տէ մախլուգը մուլթլագ եափար, անճագ Ալլահըն մախլուգ իլէ օլան պու միւլազաթընտա Ալլահ քէնտիսինի պիլ իխթիյար թահտիտ էտիպ մախլուգտա իղհար օլունուր, վէ մախլուգ քէնտի մէրպուլթիյէթ վէ մահտուտիյէթինէ ըաղմէն հուզուրը իլա-հիյի քէնտինէ գապուլ էտէր: Պունը պիր միսալ իլէ իզահ էտէլիմ:— Պիր րէսսամ՝ փարմագ-լարը արասընտա թուլթուղու ֆըրչա իլէ ա-ճալիպ պիր րէսմ չըզար: Պու փարմագլարըն թէրքիպաթը պու րէսմի թէֆսիրէ քեաֆի տէ-յիլ տիր, անճագ օ փարմագլարտա հազըր վէ ֆաիլ օլան րէսսամըն ըուհը՝ օ րէսմի թէֆսիր էտէպիլիւր: Վագաա օ փարմագլարտա րէսսա-մըն պիւլթիւն ըուհը հազըր վէ ֆաիլ իտի: Եինէտէ րէսսամըն ըուհը օ փարմագլարա սըղա-ճագ վէ անըն իլէ թահտիտ օլունաճագ պիր գուվլէթ տէյիլ տիր:

Պու սէպէպտէն քեախնաթըն իքի ճիհէթի վար, պիրի թէպէտտիւլ էտէն վէ մահտուտ վէ մէր-պուլթ օլան ճիհէթի, պիր տէ մուլթլագ վէ իլահի օլան ճիհէթի: Վէ իլթէ մախլուգաթըն պու իլահի ճիհէթինէ պագըպ անը կէօրմէք իլէ տիր քի պիղ ալէմ ու ճիհանտա Ալլահը կէօ-րուրիւզ: Քեախնաթտա Ալլահը կէօրմէյէնէր, ալէմին թէպէտտիւլ էտէն վէ մէրպուլթ վէ մահտուտ օլան ճիհէթինէ պագաթըլարը իլահն Անը կէօրէմէյօրլար: Հէմ տէ հագըլարը վար տըր, քեախնաթտա Ալլահը կէօրմէք իլահն տօղրու ճիհէթէ պագմագ վաճիպ տիր:

Պու միւլթալէալարըմըզ պիղէ Բրիստոսըն ուլուհիյէթ վէ ինսանիյէթի վէ ախլագի հա-յաթը հագըրնտա տօղրու պիր թէսապվուր վէրէպիլիւր տէյու զանն էտէրիզ:

Բրիստոստա տախի պիր մէրպուլթ վէ մէլ-րուլթ, մահտուտ վէ ինսանի ճիհէթ վար: Օ տօղուպ պէօյիւմիւլ, աճըգմըզ վէ եէմիլ իլմիլ, ճէսէտի վէ ինսանի հայաթըն հէր պիր ալամէթի վէ մահտուտիյէթի անտէ զահիր օլմուլ, պի-նաէն ալէյի օ քեամիլ պիր ինսան իտի: Քեա-միլ ինսան թէճրիպէյէ մարուզ օլուր, պիլա չիւպէն քէնտիսի տէ անա մարուզ օլտու: Թէճ-րիպէ հուրրիյէթին վէ մահտուտ գապիլիյէթ-լէրին վէ նէմա պուլան հայաթըն զարուրի պիր ունսուրը տըր: Բրիստոս տախի նէմա պուլան ճէսէտի հայաթա մալիք վէ տէրունտէ վէ խարիճտէ ֆէթհ էտիլէճէք ալագալար իլէ մուհիթ պուլունտուղու իլահն օ տա-խի պիղզարուրէ թէճրիպէլէրէ մարուզ իտի: Ինճիլտէ մուգայյէտ օլան «թէճրիպէլէր» պուլունտ պէօյլէ օլտուղունու կէօսթէրիյօր:

Լաքին թէճրիպէյէ մարուզ օլմագ թէճրի-պէտէն մաղլուպ օլմաղը վէ կիւնահը իճապ էթմէզ: Թէճրիպէյէ մարուզ օլմագ ընու եէն-մէք իլահն տիր: Իմտի պիրի անը եէնիպ հա-յաթըն տահա եիւքսէք տէրէճէլէրինէ եէթի-չիր, պիր պաշգասը օ թէճրիպէլէրտէն մաղ-լուպ օլուպ էտնա տէրէքէլէրէ տիւչէր: Լա-քին հագիգի ատէմ, քեամիլ ատէմ՝ մաղլուպ օլան տէյիլ զալիպ օլան տըր: Բրիստոսըն ինսանի հայաթը պէօյլէսի պիր հայաթ, եանի թէճրիպէյէ մարուզ օլան վէ թէճրիպէտէ զալիպ օլան պիր հայաթ իտի:

Բրիստոսըն հայաթընըն պիր տէ օ պիր ճիհէթինէ, եանի իլահի ճիհէթինէ պագաթըզ: Բրիստոսըն հայաթընը պիթարաֆանէ միւլթա-լէա էտիպ, անըն զահիրի վէ ինսանի ճիհէ-

թիւսէն իչէրիյէ, եանի իլանի ունսուրանուֆուզ էտէպիլիրսէք, օրատա Ալլահըն հուզուրու- նու կէօրմէմէք միւմքին տէյիլ տիր: Վէ թա- պիաթըն հիւսն ու ինթիզամընտա քեաթնա- թիւն գաւաիտ վէ հագայիգինտէ Ալլահըն հու- զուրունը կէօրէն քիմսէ Յիսուսըն ճէլիլ հա- յաթընտա նիլի՞ն, Ալլահըն հուզուրունը կէօր- մէսին: Բի՞մ 0 հայաթըն ճէլալ վէ գուվլէթի- նի Ալլահսըզ թէֆսիր էտէպիլիր: Վէ էկէր Ալլահ անտէ իգհար օլունույօր իսէ, պունտա նէ Ալլահ քէնտի մութլագլըղընը վէ պինիհա- յէլիլինի զայ էտէր, նէ ինսանիյէթ քէնտի մահաուուտիյէթինի զայիպ էտէր: Տիկէր թա- րաֆտան Ալլահ մուհապէթիւսէն նաչի պիլիթթիյար թէնէզգիւլ էտիպ քէնտի զաթը վէ տօլուուզուլա վէ «հէր քէմալը իլէ ճէսէտճէ անտէ սաքին», օլուր, վէ անըն ինսանիյէթի Ալլահըն պիւ հուզուրուլա իճլալ օլունուր, վէ 0՝ ինսանիյէթին մարուզ օլուուզու գուսուր- լատան մասուն օլուր:

Բրիստոստա զահիր օլան Ալլահըն հուզու- րունը՝ Անըն տիկէր իգհարաթըլա մուգայէսէ էտէպիլիրիգ: Պու մագուլ վէ թապիի տիր: Պիր փարչա էլմաստա նէ գատար Ալլահ զահիր օլապիլիրսէ պիր չիչէքտէ էլպէթ անտէն զի- յատէ զահիր օլմալը, քէզալիք պիր գուշտա տահա զիյատէ, պիր ատէմտէ՝ անլէրտէն տահա զիյատէ զահիր օլապիլիր: Եա Բրիստոստա՝

Բրիսթիանըղըն իտտիասը չու տըր քի, Բրիստոստա Ալլահըն իգհար օլունմասը, տի- կէր ճիւմիէ իգհարաթընըն էքմէլի —էն միւ- քէմմէլի— տիր: «Ձիրա ուլուհիյէթին հէր քէ- մալի ճէսէտճէ անտէ սաքին տիր:» (Կող. 2. 9.) Վէ պու քեամիլ իգհար անըն ինսանիյէթինի զայ էթմէմէքլէ պէրապէր անտէ ինսանիյէթ վէ ուլուհիյէթ իթթիհատ էյլէմիլ վէ անտէ քեճհասիւս վուզու պուլարագ, օ ինսանիյէթին քեամիլ վէ կիւնահսըզ խէլասքեարը օլմուշ տըր:

Մէվզուր պահսըմըզ օլան սիւալըն տիկէր պիր ճիւնթիւնի պաչգա պիր պէնտտէ իգահ էտէլիմ:

Թ. Գ. Գ.

“ԱՄՈՒՃԱ,” ՏԷ

Ատէմին պիրինին պիր փափաղան գուշու վար իմիլ վէ չօգ սէօզլէր սէօյլէյէպիլիր իմիլ: Պիր կիւն պու ատէմին զուրպէթտէ օլան պիր գարտաչը ավտէթ էյլէմիլ օլուպ քէնտի խա- նէսինտէ պուլունուր իքէն, փափաղանը գա- ֆէստէն չըգարըպ պիրատէրինին եանընա կէ- թիրէրէք օնա, «Ամուճա» տէմէսինի էմր էտէր: Փափաղան՝ ամուճա լուղէթինի սէօյլէմէզ, օ՝ չօգ չալըչըր, պաղըրըր, էօֆքէլէնիր, «Ամուճա» ՏԷ տէյու չօգ զօր էտէր, փափաղան սէօյլէմէզ: Էնճամ զագապլանըպ փափաղանըն պօղաղընը պօղար տէրէճէտէ սըզըպ «Ամուճա ՏԷ, ամուճա ՏԷ» տէյու էյիճէ սալլատըգտան սօնրա, անը ախօրա աթմալարընը էմր էյլէր վէ փափաղանը ախօրա աթարլար:

Սապահլալըն թավուգլարը, խօրօսլա- րը տըչարը չըգարմագ իչիւն ախօրըն գա- փուսու աչըլըր իսէ տէ, տըչարը չըգան օլ- մագ: Իչէրի կիրիպ պագարլար քի հէփ թա- վուգլար, խօրօղլար, գաղլար էօլիւ օլարագ էթրաֆտա եաթըյօրլար: Փափաղան իսէ ա- խօրըն էօթէ քէօչէսինտէ գօճա պիր մը- սըր թավուղու եագալայըպ անըն օմուզունա պինմիլ վէ պօղաղընը էյիճէ գավրամըլ օլուպ, «Ամուճա ՏԷ» տէյու մըսըր թավուղունըն պա- չընը սալլայօր: Փափաղան պիլթիւն կիճէ պու մախուգաթա ամուճա տէտիրմէք իչիւն օղ- րաչմըլ վէ մուվաֆֆագ օլամամըլ իտի:

Թիւրքճէ սէօյլէյէն էրմէնիլէրին հալի թըպ- դը պու թավուգլարըն հալընա պէնդէ՞մէյօրմը վէ պագը նէվիճատ ազգաւեղիտ տէ չու փա- փաղանըն րօլունու իճրա է՞թմէյօրլար մը: Կի- լիկիա էհալիսինին էրմէնիճէ սէօյլէմէտիյի պիր պէտպալթըլը՝ պիր մահրումիյէթ տիր քի, անլէր պունուն իչիւն ճիտտէն մէյուս վէ տիլ- կիր տիրլէր, լաքին նէտէ՞ն պու հիւճիւմէրէ վէ հագարէթէ միւսթահագգ օլույօրլար: Պու պիր նօգսան վէ իլլէթ տիր քի միլլէթին պիր թագըմընըն պաչընա կէլմիլ, նէտէ՞ն պու հալ քէնտիլէրի ատէթա միլլէթ խայինի վէ միլլէթէ մուզիրը կիպի իթհամ էթտիրիյօր: Նէտէ՞ն պու պէտպալթըլըն իչինտէն չըգմագ իչիւն չալը- չըպ չապալայան, փարասընը, էմէյինի, էվլա- տընը էսիրկէմէյէն պիր էհալի՝ էօթէտէ էգ գա- զա հալախօս պուլունմուշ, ամմա օնտան պաչ- գա հէր խապասաթը իրթիքեապ էտէն պիր էրմէնի(1)՝ տէն տահա աչաղը նագար իլէ պա-

գըլսրն: Ատանատա էրմէնիլիք իչին գանլար ագըտան էրմէնի՝ նի՛չին Պէյ Օղլունտա սէֆանէթլէ վազթ կէչիրէն էրմէնիտէն էքսիք ազգասէր օլսուն: Օսմանիյէ վէ Սայկէչիտ չէհիտլէրի աթէչլէր իչինտէ Թիւրքճէ տուա էթտիքլէրի իչին ախրէթտէ էրմէնի չէհիտլէր սիւրիւսիւնտէն այրը պիր եէրէ՞ մի գօնուլաճագլար:

Պիղիմ միլլէթիմիզ տաիմա արգուշո՛ւ հերի փազը իլէ, ֆարգիյաթը՝ թաթպիգաթ իլէ գաւրըշորտըղը իչին խարապ օլմուչ վէ խարապ օլմագտա տըր: էրմէնիլէրին քիսֆֆէսիին էրմէնիճէ սէօյլէմէսի զայէթ արգուլու վէ զայէթ մուհիգգ տիր, լաքին վուգու ի հալ նէ՛ տիր: Պու միւմքի՞ն մի տիր: Օն պինլէրճէ էրմէնիլէր վալիտէ սիւտիւ իլէ պէրապէր Թիւրքճէ էօյրէնմիչ, Թիւրքճէ սէօյլէյէրէք պէօյիւմիւչ, Թիւրքճէ տուա էթմիչ, Թէրէնիւմ էթմիչ, օգուլմուչար, չիմտի տէ սիննէրի կէչմիչ արթըգ էօյրէնմէք իւմիտի վէ իմքեանը գալմամըչ, անլէրի պու կիւն թէքէլիւմիւն, խիթապէթին, քիթապէթին, մաթպուլաթըն, նիմէթլէրինտէն մահրո՞ւմ մը էտէլիմ: Անլէրին պօղազընը սըղըպ «Անուճա ճէ» տէյու սալլայաւազ պօղալըմ մը, էօլտիւրէլիմ մի: Էյէր պու կիւն իլիկիա էրմէնիլէրի մէքթպլէրտէ չօճուլարընա էրմէնիճէ էօյրէթմէյօրլար իսէ անլէրի մուսիսէգէ էտէլիմ, արթըգ օղլան վէ գըղ մէքթպլէրիմիգտէն հայախօս օլմայան խօճա վէ փարժուիլէրի չէքիպ տըշարը աթալըմ: Մուլթազա թէէմին էտէլիմ քի, եէնի նէսլ հայախօս օլաճագ տըր: Լաքին ինսաֆէ տինիզ, պրազընըգ քի չիմտիլիք վալիտէմ, ամուճամ վէ տօսթլարըմ իլէ Թիւրքճէ գօնուչայըմ: Անլէրէ տէրտիմի վէ քէյֆիմի Թիւրքճէ անլատայըմ, չիւնքի էրմէնիճէ պիլմէզլէր: Նէ՛ իսթէյօրսընըգ, վալիտէմի մէքթէպէ՞ մի հօլլայայըմ, շու եաչընտան սօնրա րիւն այք րա, գիւն այք գա՞ մը էօյրէտէլիմ: Այնթապտա, Ատանատա, Մէրսինտէ էրմէնի հուրուֆաթը Յորեկեան զիյնէթլէրի էրմէնիճէ օլմուչ: Պու նէ՛ գօմէտիա Անլէրէ Շէյքսիիթին տրամալարընը տա օգուլալը իտիլէր: Յորեկեան էրմէնի իչին իտի, էրմէնի Յորեկեան իչին տէյիլ:

Նէտէն պինլէրճէ էհալի պիր իմքեանսըղաւրգուշա գուրպան էտիլիպ՝ գօճա գօյուն գաւալ տինլէր կիպի սաաթլարճա օթուրսուն վէ պիր շամաթա տինլէմէյէ մէճպուր էտիլսին, չիւնքի 5—10 քիմսէ էրմէնիճէ պիլիւր իմիչ, չիւնքի

էրմէնիճէ պիլմէք վաճիպ իմիչ: Յորեկեան կէ՛ լիպ կէչմիչ, ամմա Ատանա էհալիսի օլ Սահալ Մեսրոպտան խապէրտար օլմամըչ:

Նիւ Հէյվընտա էրմէնիճէ վազ օլմուչ, վէ օրտաքի պիր գաչ Այնթապլըլար էրմէնիճէ անլամատըղլարը իչին օ խըտմէթէ կիթմէմիլլէր, օլ սէպէպտէն Այնթապլըլար էրմէնիճէտէն նէֆրէթ էտէրլէր իմիչ: Պու տա Բիւզանդիոնըն միւպարէք Նիւ Հէյվըն մուխապիրինին մանթըղ... Նէ՛ մէչհուր մանթըղ: Բիւզանդիոն տա քէլէփիր պուլմուչ կիպի հէման սահիֆէլէրինտէ պու սաչմալարը տէրճ էյլէյօր: Նիւ Հէյվընտա Լուս. պիրատէրլէրին հիչ քիլիսէ վէ իպատէթի օլմատըղընը վէ անլէրին Հայ եկեղեցիսէն իքրահ էթտիքլէրինի գիքըր էթմէյօր: Պու Նիւ Հէյվըն մուխապիրինտէ մէքթ իսթէրիզ քի՛ սէնէլէրճէ Ապտիւլ Համիտ գուլմուչա ալէթ օլուպ պիր ուֆազ հայախօս ճէմաաթըն պաչընա պիր պէլա ի միւպրէմ քէսիլմէք, Ալլահա վէ միլլէթէ պիր թէք մէթալիք վէրմէլիպ հէր սըրասը տիւշտիւլինտէ պիր ֆագիր ճէմաաթը սօյմագ, Թիւրքճէ սէօյլէմէքտէն տահա պէօյիւք պիր խապասաթ իտի: Տին ինսան իչին տիր, ինսան տին իչին տէյիլ տիր: Ալլահ հէր լիսանը անլար: Տին պանա թաթպըգ օլուլմալը տըր, պէն տինէ տէյիլ: Տին սալթ Ալլահըն քէնտիին խաթըր իչին իսէ՛ պանա նէ՛ հաճէթ գալըր, պիր գաչ իւճրէթլի թուլար օ ֆարզը անլէրէ իֆա էթտիքրիմ: Էհալինին անլամատըղը իպատէթէ ազլըմ էրմէչ: Անլատըղըմ իպատէթէ կիտիպ օթուրմագլըղը սախթէքիարըղ տէյու պիլիւրիմ, կիթմէմ:

Պիր տէ էճնէպի միւլէսսէսէլէրինէ հիւճիւմլէր էտէրիզ: Անլէր էրմէնիճէ էօյրէթմէյօրլար իմիչ: Չանն էտէրսին քի միսիօնէրլէր Ամէրիգատան, Պրանսատան պէրու գօշարագ պուրտա էրմէնիճէ փարժապէսլիյինէ կէլմիչլէր: Հէր սըրասը տիւշտիւլէք պաչարընա վուրուրուլ: Հէմ քէլիք հէմ ֆօտուլուլ: Ինսաֆէ էտինիզ, անլէր պիգի ինսան տէյու թանըր վէ պիգի միւլթէալլէմ, մէտէնի, հիւքսէք սիյրէթլի վէ տինտար ինսանլար եափմագ իչին օրտան պէրու կէլմիլլէր, փարալարընը, էմէքլէրինի, խօճալարընը, քիթապէթլէրինի, լիսանլարընը, թասաւվուրլարընը պէրապէր կէթիրիպ պու մագսէտէ խըզմէթ էտիյօրլար: Վէ կէլտիքլէրինտէ ազլըմըղտա նէ լիսան վար իսէ օ՛ լիսանը էօյրէնմէյէ, օ՛ լիսան իլէ սէօյլէմէյէ վէ անը թաթպիգ էթմէյէ մէճպուր օլմուլար: Սէն սէնին լիսանընը զայպ էթմիչ իսէն էճնէպի նէ՛

եափսրն : Պէքլէսի՛ն մի քի , սէն լիսանընա սահիպ օլասըն տա ծնտան սօնրա իշէ պաշլա- սըն : Խոստուսա քի մէքեաթիպ ի իպթիտալյէ սէնին էլինտէ տիր , քէօր տէյիլ սին եա՛ չա- լըշ , էօյրէն վէ էօյրէթ : Գօլէճլէրէ կէլինտիքտէ օնլար վիլլէթ թանըմազ , ինսան թանըր : Օն- լարըն գօլէճլէրինի սէն էրմէնիյէ հասը էթմէք իսթէյօրսան , պունա րազի տէյիլ տիրլէր : Ի- չինէ կէլմէյօր իտէ օրայա կիթմէ : Տիլէնճիյէ էքմէք վէրմիլլէր , էսմէր տէյու պէյէնմէմիլլ : Նէ՛ իսթէյօրսունուզ , օնլարա թէքրար էրմէ- նիճէ՛ մի էօյրէտէլիմ , անլէրի էրմէնի՛ մի եա- փաճաղըզ : Տահա նէլէ՛ր... Եարըն գօրգարըմ , Մր. Մէրիլի՛ Պրն. Մինաս , Միս Վէպի՛ Օր. Իսկուհի , Փէր Անտրէյի՛ Տէր Գէորգ , Տր. Չէյմ- պըրսը՝ Պարսամ Սըրազան , Տր. Բիլլիթիյի տէ Կիրակոս Եպիսկոպոս թէսմիյէ էթմէյէ չըզը- շաճաղըզ :

Լաքին պու էճնէպիլէրէ հիւճիւմ էթմէպտէն էվլէլ կէլինիզ պիրազ պիզ պիզէ դօնուչալըմ : Պիր գաչ պին սէնէլիք միլլէթիզ տէյու իթթի- խար էտիյօրըզ , Եազըմըզ վար , քիլիսէմիլ վար , քիթապէթիմիլ վար , փարամըզ վար , հէր իրատլարըմըզ վար , վանքլարըմըզ վար , հէր չէյիմիլ վար , լաքին րէճա էտէրիմ , տիւչիւ- նիւնիւզ , պիր ատամ աղլըլր գօլէճիմիլ , տար իւլ ֆինուսունուզ վա՛ր մը : Երուսաղէմին սէ- նէվի 12,000 լիրա իրաւը վար տըր , 12 թանէ իշէ հարար՝ աւտմ մէյտանա կէթիրմիլ իտէ , պէն տէ Տօգ. Բրիսթիլի եարըն էլինէ քէլէպչէք վու- րուր Ամէրիգայա Խօլլարըմ : Երուսաղէմին խայ- րընտան վազ կէչտիք , 30—40 պին լիրա պօրձ վէրմէտէն միլլէթին թէմէլի սէօքիւլիյօր : Իսթանպօլա պազընըզ իրատլար , վասիյէթլէր , փաթրիգխանէ , Ժողովար , պանքէրլէր , ալայ իլէ Եպիսկոպոսլար , Վարդապետլէր , Խօճալար , եինէ տէ չօճուղումուզու Խօլլայաճազ շնորմիլ պիր մէքթէպ վա՛ր մը : Պանա պիղիմ օլան պիր Բօպէրթ գօլէճի , Եփրատ , Սէյնթ Փօլ , Մէրքէզի թիւրքիա , Գօնիա , Պէյրուլթ , Իզմիր գօլէճի կէօսթէրինիզ , պագիսինի սիզէ պաղըշ- լարըմ :

Հայտէյի՛ն , հայտէյի՛ն , պաշըմըզն քէլինի էօրթէլիմ տէ սօնրա ախէրլէրին սաչընը թա- րամաղա չըզըչալըմ : Պէնի զիյատէ սէօյլէթմէ- յին , սօնրա աչարըմ... հա՛... էճնէպիլէր տէ Ել չըրփըպ կիւլէրլէր :

Ա. Ս. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

ԱՅՎԱԼ Ե ՀԱՋՐԵ

Օտանկը Տարիւլփիւնունը. — Փրանգֆօրթեր Ձայրունի դազէթաւընտա պիր պէնտ նէյր օ- լունարազ մուհարրիր անտէ իտտիա էյլէմիլ տիր քի , Թիւրքիանըն իսլահը վէ իհեասը էմ- րինտէ Ալմանիա իշթիրաք էտէճէք իտէ , Ալ- մանիա՛ էվլէլէ էրմէնիլէրին արասընտա թէրպիյէ վէ իլմ ու ֆէննճէ կէզիտէ պիր սընֆ մէյտանա կէթիրմէլի տիր , վէ պունուն իչիւն պիր էրմէնի Տարիւլփիւնունու թէէսիս էթմէք շար- թը մութլազ օլուպ անըն իչիւն տէ էն միւ- նասիպ մահալ իսթանպօլ տըր : Իմտի Ալմա- նիայա պէօյլէ պիր տարիւլփիւնուն թէէսիսինի թաւսիլէ էտէր Իզսաւըն սէր մուհարրիր Ահ- մէտ Ճէվտէթ պէյ պու պէնտի էլէ ալըպ էվ- վէլա պու տիյարըն իսլահ վէ իհեասը իչիւն սալթ էրմէնիլէր արասընտա տէյիլ , իլլա Թիւրքլէր , հաթթա Բիւրտլէր արասընտա պու թէրպիյէ վէ իլմ ու ֆէննճէ կէզիտէ պիր սընֆ մէյտանա կէթիրմէլիլին լուզումունտան պահս էտէրէք , հաթթա Բիւրտլէրին ինթիյաճընը հիսապա ալըսազ էվլէլա Բիւրտլէր իչիւն պիր տարիւլփիւնուն աչլւմասը կէրէք օլտուղունը թէէյիտ էթմիլ տիր : Խոստուսա տարիւլփիւնուն թէսմիյէ օլունան միւլէսսէսէլլէրին պիր գաւմ եա միլլէթէ միւնհասըր օլմայաճազ սուրէթտէ ումուտի էսասլար իւզէրինէ միւլէսսէս պու- լունմազ կէրէք իտիլինի սէրտ էտիյօր : Վէ պահսը Օսմանլը տարիւլփիւնունընա էվլիրէրէք , անըն չիմտիքի հալընըն զանաաթպախչ օլմա- տըղընը վէ հազիզի պիր տարիւլփիւնուն օլ- մազտան փէք կէրի օլտուղունը թէէյիտ էտի- յօր : Վազաա պու տիյարըն իհեասը էմրինտէ անասըրը միւլթէլիֆէնին պիրլիքտէ թէրազըլ էթմէք կէրէք օլտուզլարընա տաիր միւմաի- լէյհին իֆատէլլէրի փէք տօղրու տըր : Պու մէմլէքէթտէ Թիւրք , Բիւրտ , էրմէնի , Արապ , Բուս , հէփ պիրլիքտէ իլլէրի կիթմէզլէրտէ տաիրմա միւլքիլաթա թէսատուֆ էտիլէճէք տիր : Բէզալիք միւմաիլէյհին տարիւլփիւնուն- լարըն մէսլէք վէ ուսուլլարընա տաիր տէտիլի տէ տօղրու տըր , օնէվ միւլէսսէսէլլէր էզպէր ի- չիւն տէյիլ , իհտաս վէ իճատ էթմէք վէ ֆէն- նին գաիտէլլէրինի ամէլէն թաթպըզ էթմէք ի- չիւն չալըշըրլար , վէ էհէմմիլլէթլէրի տէ օրտա տըր : Լաքին աճէպա Ճէվտէթ պէյ պու ալըն իպթիտասընտա Մէտինէտէ թէէսիս էտիլէն «Մէտրէսէ ի Բիւլլիյէ ի Իսլամիլլէ»՝ եանի իս-

լամ Տարիւլֆունունընա նէ՞ տէյէճէք տիր։
Պիր տէ չու վար տըր քի պու մէմլէքէթտէ
անասըրը լմիւթէլիֆէ պիրլիքտէ նէմա պուլ-
մալը տըր տէր իքէն իլէրի կիտէնլէրէ։ «Սիդ
պիր ազ տուրուն, պիզտէ արգանըզտան եւ-
թիշէլիմ», տէմէլի տէյիլ, իլէրի կիտէնի թէշ-
վիդ էթմէլի վէ կէրիտէ գալանլարը իլէրի տող-
րու սէվզ էթմէլի տիր։ Հէր քիմ վէ հէր
հանկը գալմ իլէրի կիտէրսէ, օ՝ քեարտան սա-
յըլմալը տըր։

Ինկիլթերա իլի Թիւրքիա մուսնէստի.—
Տեյլի Թեյիլրաֆ Ինկիլթէրրա իլէ Թիւրքիա ա-
րասընտա ազտ էտիլէն եէնի մուսնէտէտէն
պահա էտէր իքէն անտէքի աթի իւզ զիքը
նողթալարա նազարը տիգդաթ ճէլպ ու տա-
վէթ էտիյօր, չէօյլէ քի Արապիսթանտա մա-
պէյն իւն նէհրէյնտէ (Միջագետք) վէ ինթիմալէն
Սիւրիատա պուլունան կազ մատէնլէրինի իլլէթ-
մէք իսթիյազը Ինկիլթէրրայա վէրէլմիշ տիր։ 2.
Գուէյթ Սուլթանընըն միւլքինին հուտուտու
Ինկիլթէրրանըն թալէպինէ մուվաֆըզ սուրէթ-
տէ թային էտիլմիշ վէ միւլարիլէյն Սուլթան
Օսմանլը հաքիմիլէթի թահթընտա օլմազլա
պէրապէր պիլ ֆիլի միւսթագիլ պուլանաճագ
վէ քէնտինին թահթը խտարէսինպտէ Արապիս-
թան իլինէ տողրու պէօյիւք պիր իւլքէ
(Հիւրըրյէն) պուլունաճագ տըր։ 3. Ֆրաթ
վէ Տէճէն նէհրլէրինին սէյր ու սէֆէրի պէյն
էլ միլէլ պիր խտարէյէ միւնհասըր օլուպ,
պուլնտա Ինկիլթէրրանըն եիւզտէ 50, Թիւր-
քիանըն 25 վէ Ալմանիանըն 25 հիսսէսի օ-
լաճագ տըր։ Ինկիլթէրրանըն պու թէրթիպի
Ալմանիանըն Պաղտատ իսթիլը սայէսինտէ
էլտէ էյլէտիլի իսթիյազը դարչըլամագ մանա-
սընտա թէլազըր էտիլիյօր, վէ Ալմանիանըն
Տէրիսաատէթ ասքէրի գօմանտանլըղը տէրիւհ-
տէ էթմիշ օլմասընա մուգապիլ Բուսիա իլէ
Ֆրանսանըն տախի մուսայէն պիր թալէպտէ
պուլունաճագը մէմուլ օլունույօր։ Տէվլէթլէ-
րին պու մուսմէլէսինէ վէ էվրօփա գապինէլէ-
րինին ֆաալիյէթինէ պազըլար վէսվէսէ իլէ
պազմապտա տըրլար։

Ֆրանսա գապինէ պուհրանը.— Ֆրանսա-
նըն Պարթու.— Փիշօն գապինէսինի տէվիրմէք
իլին չօգտան պէրու գալանյան գազան նիհա-
յէթ թաշարագ՝ պաշ վէքիլ Մ. Պարթու՝ մէճ-
լիս ի մէպուսանտա ալէյհինտէ իթթիֆագ էթ-
միշ օլան մուսալիֆլէր թարաֆընտան իսթի-
ֆայա մէճպուր էտիլմիշ տիր։ Հէնուզ օն ալլըզ
պիր էօմրէ պիլէ մալիք օլամայան պու գապի-
նէնին սուգուլթու՝ շիմտիքի սիյասի պուհրան
էանասընտա փէք մուհիմ թէսիրաթ եափա-
պիլէճէք պիր մահիլէթտէ տիր։ Գապինէնին
սէպէպի սուգուլթու փէք ատի վէ պասիթ
տիր։ Ֆրանսա՝ պիր միլիար իւլ եիւզ մի-
լիօն ֆրանզ պիր իսթիգրազը տախիլ ազտ
էթմէյէ մէճլիս ի մէպուսանըն զաֆի պիր էք-
սէրիլէթիլլէ գարար վէրմիշ իտի։ Էսասը
պին տիւրլիւ միւլքիլաթ իլէ գապուլ էտէն
մէճլիս ի մէպուսան՝ թէֆէրրուլթա աիտ պիր
մէսէլէտէ մէճլիս ի վիւքէլայը ազալիլէթտէ
պրագմրշ վէ պու սիւրէթլէ պաշ վէքիլ Մ.
Պարթու վէ բիւֆէգասը էլիզէյէ կիտէնէք
րէյիս ի ճիւմհուրա իսթիֆանամէլէրինի թագ-
տիմ էթմիլլէր վէ րէյիս ի ճիւմհուր տախի իս-
թիֆալարընը գապուլ էթմիշ տիր։ Պարթու
գապինէսինէ մուսալիֆ օլանլար եալընըզ սօ-
սիալիսթլէր տէյիլ, պաշտա սապըզ Պաշ վէ-
քիլ վէ Մալիյէ նազըրը Մ. Քայիօ օլարագ
Բատիգալ վէ Բատիգալ Սօսիալիսթ ձիւմհու-
րիլլէթ ֆըրգալարը տախի մուսալիֆ իտիլէր։
Պարթու գապինէսի՝ մէնսուպ օլտուղու Բա-
տիգալ ձիւմհուրիլլէթ ֆըրգասընըն էքսէրիլլէ-
թինի՝ թաագիպ էթմիշ օլտուղու սիյասէթ սէ-
պէպինտէն զայ էթմիշ օլուպ, պիր միւստէթ
տախի քէնտի մէվզիլինի մէօթէտիլ վէ մուհա-
ֆազաքիար իւնսիւրլէր իւզէրինէ իսթինատէն
սազլայապիլմիշ իտի։ Պարթու գապինէսինին
քէնտի ֆըրգասընըն էքսէրիլլէթինի զայ էթ-
մէսինին սէպէպի իսէ, մէքքիւր ֆըրգանըն
սիյասէթինտէն ինհիրաֆ էթմէսի օլմուլ տըր։
Հաթթա գապինէ սեւօգրաթիլմէ վէ լայիֆ հանի
աշխատիլիլլէթ թալիմէ գարչը տօլապլար գու-
մազլա իթհամ օլունտու վէ քիլիսայը տէվ-
լէթտէն թէֆրիզ էտէն փարլամէնթօ գարար-
լարընա գարչը գապինէնին խաֆի թահիրաթը
ուսուլիլլէրի թուլթուլտու։ Գապինէ հիւրրի-
յէթ ի թէտրիսի՝ բուհպանլար լէյհինտէ թէֆ-
սիր էտիյօր վէ քիլիսա իլէ պարըչըպ ֆափա
իլէ րէսմի միւնասէպաթ թէէսիս էթմէք փէ-
շինտէ տօլաչըյօր իտի։ Պուլարտան մատա,

մուհարեպէ ինթիմալը էնտիշէլէրի թանհի է-
տէրէք խըրոմէթի ասքէրլէյի իքիտէն իւշ
սէնէյէ գալտըրտը: Վէ նիհայէթ պուռնարըն
իւղէրինէ հաղընը կէշիրմէք իւզրէ Պարթու
գապինէսի՝ Մարօքը Ալճէրիայա իւհագ էթ-
մէք մագսէտիլէ հէնի պիր Մարօք սէֆէրի
հաղըրումաղա պաշլատը վէ պիր միլիար իւշ
հիւզ միլիօնըգ տախիլի իսթիզրազ թէքլիֆի-
նի օրթայա աթտը: Հէփ պուռնար պիրլէշէրէք
ուֆագ պիր վէսիլէ իլէ գապինէնին սուգու-
թունա սէպէպ օլտուլար: Եննի գապինէյի
քիմին թէշքիլէ էտէճէյինի գաթիլէթլէ սէօյլէ-
մէք միւշքիլ տիր: Մէճլիսի մէպուսան ըյիսի
Մ. Տը Շանլէ էն միւշթէմէլ պիր նամղէտ
կէօրինիւյօր: Մ. Տէլգասէ հագղընտա տախի
իւմիտ վար տըր: Էյէր Մ. Տէլգասէ գապի-
նէյի թէշքիլէ մէմուր էտիլիրսէ, Մ. Փիշօնըն
թէքրար խարիճիյէ նէղարէթինտէ իւզգասը
իւքեանսըգ օլուր, զիրա իքի խարիճիյէ միւ-
թէխասսիսի իշիւն այնի գապինէտէ հէր պու-
մագ միւշքիլ տիր:

Պէյլիս մուհաֆեհէսի.— Բուսիա Զարը Նի-
քօլա Բ.ին թաթթա ճալիս օլմասընտան պէ-
րու՝ տինի ային իշիւն գաթլ մատտէսինտէն
տօլայը միւթթէնիմ օլան Պէյլիս նամ Եննու-
տինին մուհաքէմէսի գատար ումուս էհալինին
հէյէճանընը մուհիպ օլան պիր ճինայէթ տա-
վասը բուլէթ օլունմամը տըր: Մէսէլա, Րիկա
չէնրինտէ, մուհաքէմէնին պաշլատըղը կիւնիւ
թագիպ էտէն իւք իւշ կիւն գարֆընտա 20,000
դագէթա զիյատէ սաթըլմը տըր: Բիէվտէն
փէթէրսպուրկա կիտէն իւշ թէլէղրաֆ խաթթ-
լարը՝ հաղընըգ պու տալայա միւթէալըգ
կէօնսէրիլէն թէլէղրաֆլարա թախսիս օլու-
նուպ հէվմիյէ 100,000 լուղէթ թէլէղրաֆ վու-
րմուշ տըր: Մահքէմէ սալօնուստա 50 դա-
ղէթա մուխապիրի մէվճուտ օլուպ՝ միւսաատէ
օլունսա պուռնարըն սայըսը 200 է պալիզ օլա-
ճագ խտի: Պու տալայա միւթէալըգ նէշրիյաթ-
լարընտան տօլայը, մուհաքէմէնին իւք տէօրթ
կիւնլէրինտէ 21 դագէթալար թաթիլ հա ճէ-
ղաի նագսիյէյէ մահքիւմ օլունտուլար վէ թա-
թիլ օլունան դագէթալարըն սոն նուսիլ-
լէրինտէն պագըլարը հարըմ ինկիլիզ լիրասընա
սաթըլտըլար, վէ հաղընըգ օգույուպ իատէ
էթմէք իշիւն 12 դրշա գատար իւճրէթ վէ-
րիլտի: Պէյլիս մուհաքէմէսինին պաշլամասը՝

Բուսիանըն պիլ ճիւմլէ պէօյիւք շէնրլէրինտէ
վէ մէքեաթիպի ալիյէսինտէ ամէլէ վէ թա-
լէպէլէրին թաթիլի էշղալընը մուհիպ օլմուշ
տըր: Փէթէրսպուրկտա 70,000 վէ Վարչալիա,
Վիլնա, Րիկա կիպի Բուսիանըն պէօյիւք վէ
թէրագգի էթմիշ շէնրլէրինտէ պինլէրնէ ամէ-
լէլէր թաթիլի էշղալ էթմիշ տիրլէր: Տարիւ-
ֆիւնուռնար վէ մէքեաթիպի ալիյէ պու «Գան
թէօնմէթ»ինէ գարը օլան փրօթէսթօտա սայ-
քի միւթթէնիտ իտիլէր: Ս. փէթէրսպուրկ, Մօս-
քօլա, Բիէվ, Գագան, Սարաթօֆ, Օտէսա
վէ Վարչալիա տարիւլֆիւնուռնարը թալէպէ-
սինին քեաֆֆէսի հախօտ դըսմը աղէմի, քէ-
գա փէթէրսպուրկ, Մօսքօլա, վէ Բիէվտէքի
գատընլար մէքթէպի թըպպիյէսի թալիպաթը
թաթիլի էշղալ էթմիշ տիրլէր: Պէյլիսի միւ-
տաֆաա էտէն ալօգաթլար 100 գատար թէպ-
րիւք թէլէղրաֆլարը ալմը տըրլար:

(Առքյուգ տան)

Գօրեալը Բրիսքիսկյարըն մուհաֆեհէսի.—
Պունտան պիր սէնէ աղտէմ Գօրէա վալիսի
Գօնթ թէրօյինին գաթլընտան տօլայը 132
հէրլի Բրիսքիսկյար սիյասի գապահաթլա իթ-
թիհամ վէ թէվգիֆ էսիլմիշլէր խտի: Պագը
միսիօնէրլէր վէ էվրօփա վէ Ամէրիգա մաթ-
պուաթընըն պիր դըսմը ճափօն հիւքիւմէթինին
պու մուամէլէսինի հէրլի Բրիսքիսկյար ալէյ-
հինտէ պիր թէատտի ատտ էտէրէք, հաթթա
ճափօնիալը մէմուրլարըն պու Բրիսքիսկյարա
իւքէնճէ վէրտիքլէրինի իտուիա էթտիլէր: Ճա-
փօնուլար իսէ պուռնարըն գապահաթլը օլտու-
ղունը վէ հիւքիւմէթին քէնտի մուամէլէսինտէ
տինի թէասսիկ թաշըմատըղընը թէէքիտ էյլէ-
տիլէր Վուգու պուլան մուհաքէմէ էնասընտա
պուռնարտան 100 գատարը սալը վէրիլիպ, Թէյըու
խաթինաֆ մահքէմէսինտէ ալթըսը հանի Պարօն
Եուն Զիկօ վէ պէշ ըէֆիքլէրի ալթըլար սէնէ
քիւրէյէ հիւքմ օլունմուշլար խտի: Պու հագղըն-
լարտա պու 6 քիլինին հիւքմիւնիւ մէհքէմէ ի
թէմիիզ տախի թատտըգ էթմիշ տիր: Լաքին
պու մուհաքէմէլէր նէթիճէսինտէ շու շէյ թէ-
հագղուգ էթմիշ տիր քի, ճափօնիա հիւքիւ-
մէթի Գօրէատա Բրիսքիսկյարը ալէյհինտէ պիր
թէատտի իգամէ էթմէմիշ վէ մէմուլար մահ-
պուլարա տէնիլաիյի կիպի վահշիյանէ իւքէն-
ճէ վէրմէմիշ տիր: Հաթթա տիկէր միւնասէ-
պէթլէրլէ անլալըտըղընա կէօրէ հիւքիւմէթի

մէմլէքէթտէ Բրիտիանիւղը թէշվիգ էթմէք եօլունտա մուսնէլէտէ պուլունմուշ տըր: Հիւքիւմէթ կէնճ Բրիտիան շիրքէթլէրինէ կէշէն սէնէ զարֆընտա 10,000 եհն իանէ էթմիշ վէ պաշգա Ճափօնիալըար տախի պօլ իանէտէ պուլունմուշ տըրլար: Պու կիւն Գօրէատա 2,102 Բրիտիան քիւիսէլէրի վէ 281,000 Բրիտիանլար պուլունմագտա տըր:

ՄՈՒԽԱԳԵՐԱԹ

“ՐԱՀՆԻՒՄԱ”ՅԱ ԱԶԸԳ ՄԷՔԹՈՒՊ

Վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան

Փագիկէքչու souponunog

Րահնիւնանըն 44 վէ 45 նօմէրօլարընտա, քէգա Անեսարեւ վէ պաղը տիկէր զազէթալարտա միլլի իթթիհատ հազգընտա մուհարրէր օլանլարը տիգգաթլէ միւթալաա էլլէտիք: Պու մէսէլէ հազգընտա խաթըրմըզա վարիտ օլան պիր թագըմ միւլահազաթ վէ սիւալլարը սիգէ վէ սիգլին մարիֆէթինիլլէ Րահնիւնանըն գարիոնունա թագտիմ էլլէմէյի արգու էլլէտիք:

Միլլի իթթիհատ փրօթօգօլունուն էսասընտա պուլունան թասավվուր, եանի էրմէնի միլլէթինի թէշքիլ էլլէյէն ֆարզլը ֆըրգալար մէյանէսինտէ զիյատէ մուհապպէթ, իթիլաֆ վէ թէավիւն րուհու մէյտանա կէլմէսի պիգճէ տէ փէք մագպուլ վէ արգուլու պիր թասավվուր տըր: Անճագ պունուն իչիւն թագտիմ էտիլէն ուսուլ էն ամէլի վէ էն խայրլըսը՝ մը, պուրպսը արիզ վէ ամիգ միւթալաայը տէյէր:

Փրօթօգօլուն մէյտանա կէթիթիյի մէսէլէ փէք մուհիւնմ վէ փէք նագիֆ տիր: Օ գապուլ օլունտուղու հալտէ նէթիճէսի պու տիյարտա օլան Փրօ. քիլիսէլէրինին մէպտէ վէ մէսլէքինտէ էսասի պիր թէպտիլաթ, պէլքի պիր ինզըլապ տէմէք օլապիլիր:

Պու մէսէլէ փէք նագիֆ տիր տախի: Պունտա ինքանըն էն ազիզ օլան իքի հիսսիյաթը, մէզհէպի վէ միլլի, եէքտիկէրէ գարչը չըգապիլիր: Պունլարըն թէլիֆի գապիլ օլմատըղը հալտէ հաճիւրը տիկէրէ ֆէտա էտիլմէլի, միլլի վէ սիյասի հիսսիյաթ՝ մէզհէպիլէ՝ մի, եօգսա մէզհէպի վէ վիճտանի՝ միլլի վէ սիյասիլէ՝ մի: Պու փէք միւշքիլ վէ փէք նագիք պիր մէսէլէ տիր:

Իշպու իթթիհատ փրօթէսի հազգընտա խաթըրմըզա վարիտ օլան սիւալլարտան պիր

գալ թանէսի աթիտէքիլէր տիր: Պիթթապի միւթալէաթըմըզ էսասէն Փրօ. ճէմպաթը նօգթա ի նագարընտան օլաճագ: Պու սիւալլարտան պաղըլարը զաթէն Րահնիւնանըն մուհարրէրաթընտա իհասաթէտիլմիշ իտի:

1. Պու իթթիհատըն Փրօ.լար իչիւն մեհնփապըր նե՞ օլանագ: Էն պէլլի մէնֆաաթը “Հայ Ազգային Սահմանադրութիւնտան Փրօ.լարըն տա իսթիֆատէ էլլէմէսի” տէնիլլիօր: Պու թամմ նէ՞ տէմէք տիր: Ումուսէն թէֆսիր էտիլտիլինէ կէօրէ, էրմ. Փրօ.լարըն տա Ազգ. Երեսիոյանական ժողովա վէ վարչական ժողովլարա իշթիրաք էլլէմէսի, վէ պու հէյէթլէրին գարարլարընըն մէզհէպտէն մատա խուսուսաթտա, Լուսլարա օլտուղու կիպի Փրօ.լարա տա նագըզ օլմասը տէմէք տիր: Էօյլէ իսէ “Ազգապէսարան էվլէլքի կիպի քէնտի մէվճուտիլէթինտէ տէվամ էտէճէք տիր”, թապիլինին մանասը նէ՞: Ազգապէսարանա արտ սանքի ճիւմլէ մէսաիլ Պասիարփարանա հէվալէ էտիլիրսէ Ազգապէսարանտա իսմտէն մատա նէ՞ գալըր: Պու թէրթիպին մանթըզի նէթիճէսի՝ էրմ. Փրօ. Ազգապէսարանընըն լաղվը օլմա՞ղ մը: Շու հալտէ էրմ. Փրօ.լարըն այրը պիր ճէմաաթ հալինտէ մէվճուտիլէթի նէ՞ օլուր: Ճէմաաթ հալինտէ վիւճուտի գալմաղ իսէ ֆիլիսս հալինտէ տէ պագասը մուխաթարայա տիւշմէ՞ղ մի:

Թէքրար Սահնանադրութիւնտան իսթիֆատէ տէնիլլիօր, փէք ալա: Անճագ Ազգ. ժողովլարտա Փրօ.լար ադալլիլէթ օլտուղլարը հալտէ, հիյն ի հաճէթտէ քէնտի հուգուղլարընըն էքսէրիլէթէ գարչը միւտաֆաա էտէպիլմէք իչիւն մագուլ վէ էմին նէ՞ թարիգ պուլունապիլիր: Սալթ հիւսն ի նիլլէթ վէ պօլ պօլ վատլար քիֆայէթ էտէ՞ր մի:

Պիր տէ պու թէքիֆ էտիլէն միլլի իթթիհատ գապուլ էտիլիր իսէ, Ազգ. Սահնանադրութիւնտա պիր թագըմ մուհիմ թատիլաթ եափմաղ իճապ էթմէյէճէք մի, վէ պու թատիլաթըն՝ հիւքիւմէթ ի սէնիլլէ թարաֆընտան թաստիգի լաղըմ կէլմէլ մի:

2. Փրօ. ֆիլիսսադ ֆեհիսի իսեալ վի մեկսեյիլնե ուսըզ գալարագ թէքիլէթ էտիլէն միլլի իթթիհատ թէրթիպինի գապուլ էտէպիլմէ՞ր մի:

Իտարէճէ Փրօթէսիթանթըղըն մէպտէսի աւտէմ ի մէրքէլիլէթ տիր: Հիւրըլիլէթ ի շախսիլլէ, հաթթա մահալլիլլէ, անըն թէմէլի տիր:

Պու հալտէ, Կրքական, Բարեգործական, Ազգային-Քաղաքական մէսէլէրտէ պիր մէրքէզի իտարէյէ Լուսւար կիպի թէսլիմ օլապիլիօր մի իզ:

Քէզա կրքական խուսուստա, Փրօլըզ պիլտիյիմիզ վէ կէօրտիւյիմիւզէ կէօրէ անճազ Քրիսթիան թալիմ ու թէրպիյէսի թանըր, անսըզ թալիմէ ինանմազ: Պիւթիւն քիւրրէ ի հալմասը ինճիլի բուհ իլէ տօլու մէքթէպլէր իսթէր: Շու իտէալ՝ թագտիմ էտիլէն փրօթէ իլէ նաճըլ թէվֆիզ էտիլէպիլիր:

Քէզա Փրօլըզ քարեգործական իշլէրտէ, աշխարհական վէ կրօնական քարեգործութիւն թէֆրիզէսիւնի էյիճէ անլայամազ վէ մաֆէվզտէն օլան պիր էմրէ իթթիպաէն քարեգործութիւն էթմէք քէնտի մէպտէ վէ մէսլէքիւնէ մուվաֆրզ տէյիլ տիր, աճէպա պուշտա եանըլըյօր մը իզ:

3. Հայ Առեւտրական կեղեցի, ֆենսի կոչումունա սասըզ գալարազ թէքլիֆ էտիլէն թէրթիպի գապուլ էտէպիլիօր մի: Պիզիմ գանըլմըզա կէօրէ Աւետ. քիլիսանըն պուտիյարտա խուսուսի պիր կոչումու (փէյլամ) վար: պու կոչում էսասէն սիյասի եա միլլի տէյիլ, իլլա մէգէնպի վէ բուհանի տիր: Անըն փէյլամը Յիսուս իշիւն չէհատէթ էթմէք, էն կիւքսէք մանատա սալահ վէ Մէլէքիւթ Ուլլահ իշիւն չալըլմազ տըր: (Մաթ. 6, 33) Փրօլըզ պու կոչումա պիրիւնի մէվզիի վէրիր: Տիկէր հէր նէվ միւթալաթը պուշտա սանի թութար: Շու միլլի իթթիպատ փրօթէսի, պուալի կոչումլարընըն իճրասընտա Փրօ. քիլիսէլէրէ մանի օլմայաճազ մը:

4. Ազգային միութիւն թապիրի փէք խօշ վէ թասաւվուրու փէք ալի տիր: Անճազ քիանըն հազիգի վէ սեպիլի օլմասը լազըմ կէլիր: Թագտիմ էտիլէն թէրթիպ պէօյլէ պիր իթթիպատ մէյտանա կէթիւրէպիլիօր մի: Պիզէ իթթիպատ ը միլլիւն հազիգի վէ տէվամի օլապիլմէսի իշիւն լազըմ տըր քի, (ա) թարաֆէյնտէ ճիտտիյէթ ի քեամիլէ օլտուն: (բ) իթթիպատ էտիլէն խուսուսաթտա թարաֆէյնի իտէալը աշի օլտուն: (գ) Օլ իտէալա վուսուլ իշիւն թարաֆէյնի իսթիյար վէ թէրճի հլէտիլի վասըթալար աշի օլտուն: Պունլար օլմագսըզ ապտ էտիլէն իթթիպատ հազիգի վէ պազի օլամազ, թէզ գալի օլուր, վէ անտէն մէմուլ էտիլէն մուհասսէնաթ էլտէ էտիլէմէզ: Սըրֆ լուզէթ վէ հիսսիյաթ իւզէրիւնէ պինա էտիլէն իթթիպատտան չօգ խայր չըզմազ:

5. Շու հալտէ Հայ Լուսւ.վէ Հայ Բող.ըն աշի միլլէթին էֆրատը հալինտէ զիյատէ մուհապպէթ վէ զայրէթ իլէ իշլէյէպիլմէլէրի իշիւն պիզէ տահա թապիր վէ էմին. թարիզ շուտըր, չէօյլէքի, Ազգապետարան հէնիտէն թանգըմ վէ թէրթիպ էտիլսին, վէ Ազգապետարան իլէ Փաթրիգիւնէ արասընտաքի ալագա չիմտիլէտէք օլտուղունտան տահա սըզը պիր զէմին իւզէրիւնէ վազ էտիլսին: Պէօյլէճէ իճապ էտէն մէսլէլէրտէ Փաթրիգիւնէ վէ Ազգապետարան պիլ միւշալէրէ իշլէյէրէք, էրմէնի գաւմընըն հազիգի թէրազըզ վէ թէալիսինէ պիրլիքտէ սայ էյլէսիլէր:

Պէօյլէ պիր թէրթիպ պիզէ պիզգաթ Լուս. քիլիսա իշիւն տէ զիյատէ խայրը օլուր: Պուտիյարտա Փրօ. ճէմաաթլարըն Փաալիյէթինտէն հասըլ օլան սաղլամ բէզապէթին տէվամը կէչմիլտէ օլտուղու կիպի կէլէճէքտէ տախի ումում էրմէնի գաւմըն իշիւն խայրը օլաճազ տըր:

Էլզըսսա, պիզէ Հայ Առեւտրական քիլիսա, քէնտի մէվճուտիյէթինի թէհատ էթմէյէն հէմ իտէալ վէ մէպտէլէրիւնէ գարչը կէլմէյէն վէ սէրպէսթանէ նէվ ու նէմասընա մանի օլմայան հէր գանըզ պիր իթթիպատ թէքլիֆինի մուհապպէթլէ թէլագզըյա հազըր տըր:

Այնքապ ինճիլի Ուիլիսիւրիս
Բուհալա վի միւթպիւրանընսա 19
գեւապըն ինգասը իշի

ՄԷԳԹՈՒՊԱ ՃԵՎԱՊ

Պու «Աչըզ մէքթուպ»տա՝ Այնթապըն ինճիլի քիլիսէլէրինիւն վալըլարը վէ միւթէպէրանը՝ միլլի իթթիպատ պապընտա պազըլարըն իմզալամըլ օլտուղլարը մարուֆ փրօթօգօլուն էսասընը, եանի, «էրմէնի միլլէթինի թէչքիլ էտէն Փըրգալար մէյանէսինտէ զիյատէ մուհապպէթ, իթիլաֆ վէ թէալիւն բուհու մէյտանա կէլմէսինի», մագպուլ վէ միւսթահսէն ատտ էյլէմիլլէր վէ, «Հայ Աւետ. քիլիսէնի քէնտի մէվճուտիյէթինի թէհատ էթմէյէն, հէմ իտէալ վէ մէպտէլէրիւնէ գարչը կէլմէյէն վէ սէրպէսթանէ նէվ ու նէմասընա մանի օլմայան հէր հանկը իթթիպատ թէքլիֆինի մուհապպէթլէ թէլագզըյա հազըր», պուլուշտուղունը թէէյիտ էյլէմիլլէր տիր: Մէզքիւր փրօթօգօլու իմզա էյլէյէն Հայ Բող. ազալար տախի՝ թամմ պու էսասիւզէրիւնէ վէ մէզքիւր չարթլարա անը իմզա էյլէմիլլէր տիր: Լաքին

մէջքիւր փրօթօգօլտա պու շարթլար թահթըն-տա պու նէվ իթիլաֆ վէ թէավիւնիւն՝ նե՞ տուչսա իճրա էտիլէճէյի թային էտիլմէմիշ, ան-ճագ անը թային էթմէք իշի՝ «փէք մուհիմմ վէ դայէթ նագիք» պիր վագիֆէ օլտուղու ի-չիւն անըն իքի ճէմաաթլարըն, Խանի Հայ Լուս. վէ Հայ Բող. ճէմաաթլարըն մէսուլ վէ սէլա-հիյէթտար հէյէթլէրինէ հէվալէսի թաւսիյէ էտիլմիշ տիր: Իւմիտ էտէրիզ քի պու մու-հիմմ վէ նագիք մէսէլէյի թամիգ էթմէք ի-չիւն Փրօ. ճէմաաթլարըն տախի սէլահիյէթ-տար պիր հէյէթ մէյտանա կէթիրմէսի իչիւն պու «Սչըգ մէքթուպ»ը իմզա էտէն տօսթլար տախի ճիտտէն սայ էտէճէքլէր տիր:

Յ. Գ. Գ.

ՊՐՈՏ ՇԻՐԲԵԹԻ ՎԷ ՔԻԼԻՍԱԼԱՐԸՄԸՂ

ՎԵՐ. ՄԻՊԱՐ Յ. ՄԵՆՁԵՐԵԱՆ, ՅԱԼԱՍ

Պօրտ չիրքէթինին թիւրքիստա իշ պաշա-մասընա 94 սէնէ օլմուշ տըր: Իշպու միւս-տէթ զարֆընտա Պօրտ քէնտի իրատընըն իւշ-տէ պիրինի, թագրիպէն 3,000,000 լիրաընը տիյարըմըզտա մէքթէպլէր, քիլիսէլէր վէ խասթախանէլէր թէէսիսի էմրինտէ միսիօնէր վէ Կէրլի իշճիլէրէ սարֆ էթմիշ, վէ 314 գա-տար չէհր վէ գասապալարտա 53,000 նուֆուսա Կազըն պիր Փրօթէսթանթ ճէմաաթլը մէյտանա կէթիրմիշ տիր:

Իւք միսիօնէրլէր, թէպչիր ի պէշարէթ իշինէ զիյատէ թագվիյէթ վէրիպ, ֆուրսաթ պուլ-տուգճա բուհանի էսէրլէր թապ ու նէշրինէ, մէքթէպլէր քիւշատընա վէ թալիմ ու թէրպիյէ իշինէ տախի սայ էյլէմիշ տիրլէր: Շուրասը ա-չըգ պիր հագիգաթ տըր քի, հէր նէրէտէ մի-սիօնէրլէր մէքթէպ ի ալի, գօլէճլէր վէ իւմ ի իւհիլէր թէէսիսինէ մուվաֆֆագ օլմուշլար իսէ օրալարտա բուհանի իշ տահա գուվվէթլի, վէ վասի օլարագ թէրագզը էթմիշ տիր: Պու սօն վագթլարտա միսիօնէրլէր քէնտի մէսլէք-լէրինի տէյիլիպ Պօրտ չիրքէթինին տէ գարար վէ բիզասըլլէ, թէպչիր ի պէշարէթ իշինի չօգ-ճա Կէրլի քիլիսէ վէ իշճիլէրէ թէրք էտիպ, քէնտիլէրի թալիմ ու թէրպիյէ իշիւն մէք-թէպլէր իշինէ թագվիյէթ վէրմէյէ պաշալմը տըրլար: Շէօյլէ քի տիյարըմըզտա օլան պէ-շարէթ վէ թալիմ ու թէրպիյէ էմրինտէ մի-սիօնէրլէր՝ միւպէշիւր մուալլիմ վագիֆէսինի իֆատան զիյատէ հէր իքիսինին թէրագզըսը

իշիւն չալըշան Կէրլի իւնսիւրէ տէլալէթ վէ մուալէնէթ էտէն նագըրլար խըտմէթինի կէօ-րիւրլէր Կախօտ քէնտիլէրինի պու մէվգիտէ կէօզէտիյօրլար:

Քիլիսէլէրիմիզին մինպէրլէրինէ էսքիսի գատար նի՞չիւն պօլ Կարտըմ էտիլմէտիլինին սըրըր պուրատա տըր: Պօրտ չիրքէթի թիւր-քիստաքի իշինէ օլան թախսիսաթընը սէնէ-տէն սէնէյէ էքսիլթմէյօր, խայր պէլքի տէ արթըրըյօր: Պու կիւն քէնտի իրատընըն սիւլ-սիւնէ Կազըն օլան 286,000 տօլարը թիւր-քիստաքի իշէ թախսիս էթմիշ տիր: Ֆագաթ պու փարա՝ թիւրքիստաքի միսիօնէրլէրին Միւ-շըն մէճլիսէլէրինաէ վէրտիքլէրի գարարա կէօրէ սարֆ օլունույօր: Շէօյլէքի անլէր միւնասիպ սայարլարսա մինպէրլէրէ, Կօգ իսէ մէքթէպ-լէրէ իսթէտիքլէրի միգտարտա թախսիսաթ Կափմաղա մէզոն տըրլար: Լաքին անլէր՝ թալիմ ու թէրպիյէ իշինի տահա մուհիմմ սայմագտա օլտուգլարընտան փարանըն գըսմ ը ազամընը մէքթէպլէր ումուրուհա թախսիս էտիպ ճիւղի պիր գըսմընը տախի մինպէրլէ-րիմիզէ Կա պէշարէթ իշինէ պրագըյօրլար: Վէ քիլիսէլէրիմիզէ տախի խապէր վէրիյօրլար քի, պիր գաշ սէնէտէն պու քիլիսէ վէ պէշա-րէթ իշլէրինէ վէրիլմէքտէ օլան թախսիսաթ տախի գաթ օլունաճագ տըր: Իշթէ քիլիսէ վէ պէշարէթ իշինաէ Պօրտըն փարատընըն ազալ-մասընըն սէպէպի պու տըր: Պունտա պիր տէ-րէճէ հագզը տըրլար, հիշ տէյիլ իսէ քիլի-սէլէր արթըգ քէնտի մինպէրլէրինի խտարէ է-տէճէք պիր հիսս վէ գուվվէթէ մալիք օլմալը տըրլար:

Ճէմաաթ վէ քիլիսէլէրիմիզին անվալ ը հա-զըրէսինէ կէլինտիքտէ, անլէրին տէօրթտէ պիրի (60—80 գատարը) քէնտի քէնտիլէրինի խտարէ էտէպիլիր հալտէ տէյու-ֆարգ օլունսա, պագի տէօրթտէ իւշիւ (250 գատարը) Պօրտըն մուալէնէթի օլմագսըզըն ասլա մէքթէպ վէ մինպէրլէրինի խտարէ էտէմէզլէր, Հալպու քի Պօրտուն ատէմլէրի անլէրին պու հալինէ պա-գարագ մուալէնէթի թէզետ վէ թէմուիտ էթ-մէյի տիւշիւնմէյօրլար, տահա զիյատէ Կէրլի ճէմաաթլարըն ույանմասընը, քէնտի իշլէրինի տէրիւտէ էթմէլէրինի իսթէյօրլար վէ քէնտի փարալարընը քէսմէքտէ տէվամ էտիյօրլար:

Իմտի ասլ կիւճլիւք պիզ Կէրլիլէրին իւզէ-րինէ գալըյօր: Շու հալտէ պիզ նէ՞ Կափմա-լըյըգ:

1. Մեզի գիտիմիզին էհէմմիյէթ վէ միւշքիւաթընը հիսս էթմէք իւզըէ ույաննալըլըզ: Քիւաշքի, քէնտի քէնտիմիզի իտարէ էթմէք իչիւն զէնկին ուտուգտան սօնրա թէրք ուռնասս իտիք: Լաքին պու տիւնեատա ու իզպալ ազլարըն նասիպինէ տիւշէր: Չօգլար ֆագիր իքէն դաիլէ ալթընա տիւշիւպ միւճահատէ իլէ մուվաֆֆագիյէթ էլտէ էտէրլէր, իշթէ դաիֆ ճէմաաթլարըմը իչիւն տախի աշնի միւճահատէ զէմանը եագլաշմը տըր: Ույանալըմ, քէնտի քէնտիմիզի թօփլայըպ մինպէրլէրիմիզի իտարէ էտէպիլէճէք պիր իրատըն հօլուռնու տիւշիւնէլիմ:

2. Յուրասսան իսքիֆասէ էրմէյի իշըլիւնէլիւ: Տահա Պօրտըն միսօնէրլէրի քիլիսէլէրիմիզտէն մոււվէնէթի թէքմիլէն քէսմէմիշ ուլուպ պիր գալ սէնէ տախի տէվամ էտէճէյի մէմուլ տըր: Իմտի չու ֆուրսաթտան իսթիֆատէ էտէլիմ:

Պէնճէ միւմքին ուլան էն միւէսսիր մէտարը իսթիֆատէմիզ, պիր հէրլի թէպշիր ի պիշարէք պօրտ թէշքիլ էթմէք ումալը տըր: Շիմտիքի իտարէյի Պօրտ չիրքէթի պիր գալ սէնէ տէվամ էթմէքտէ ուլուռն, պիզ պու միւտտէթ զարֆընտա, թէպշիր ի պէշարէթ չիրքէթիմիզին ազալարընը արթըրալըմ, իրատըմը թէզեհտ էտէլիմ: Ամէրիգա վէ թիւրքիտա պուլուռնան ճիւմլէ սէվիլիւ ազալարըմըն նագարը տիգգաթընը ճախիլի պիշարէք շիրֆէթիլիգէ ճէլպ էտէլիմ, վէ պիւթիւն դաիֆ քիլիսէ վէ ճէմաաթլարըմըպ վէրիլմէսի իճապ էտէն մոււվէնէթին մըգտարընը, Պօրտ չիրքէթիլինէ հէրինէ, քէնտի չիրքէթիմիզին թէսվիյէ էտէպիլէճէյի պիր տէրէճէյէ իպլազ էտէլիմ: Քիլիսէլէրիմիզ պիր ան էվլէլ պու չէյէ թէշէպպիւս էտիպ դաիֆ ճէմաաթլարըն միւսթագպէլինի, վէ պու ճէմաաթլարվասըթասըլա նէշր ուլուռնագ ուլան ֆէլամուլլահըն իշինի թէէմինէ սայ էթմէլի տիրլէր:

ԱԼԳՕԶՕԼԻՔ ՕԼՈՒՅՕՐԸՁ

Էհալիմիզ արասընտա թէամմիւմ էտէն մէյիսօրըզ պիր պէլիյէ ի ազլիմէ հալընը իթթիսապ էտիյօր: Բագընըն վիւճուտ վէ ախլագ իւզէրինէ իրաս էթտիլի մագարաթ հագգընտա մէգալէլէր գալէմէ ալընըպ էֆքիարը ամմէյէ թէէսիր իլէ ինթիպահ հասըլ էթմէք իչիւն մաթպուտաթտա կիահտա պիր թագիպաթ իճրա էտիլիյօր

վէ միլլէթ ույանտըրըլըյօր իսէ տէ, պիր սէմէրէ ի մախսուսէ մէյտանա կէլիմէտիլի չէշմ ի թահսիր իլէ նիւմայան տըր, պիւաքս չէհրիմիզտէ վէ էթրաֆըմըգտա ուտուգու կիպի, պէլքի չօդ հէրլէրտէ, իյշ ու իշրէթ քէսպ ի իզտիյատ էտիյօր: Չիւնքի,

1. Նիշէ բուհպան, մուալլիմ եա ժողովականլարըմըզ պիւա ֆիւթուր իչիյօրլար, պուռնուռն հալաթը թէէսիրիյէսի նէ՞ ուլուր. մալիւմ: 2. Մէքթէպլէրիմիզտէ վէ նիշէ մինպէրլէրիմիզտէ տինի տէրալէրին վէ վազլարըն հէրինէ, տահա մուհիւմ (!!!) չէյլէր հագգընտա սէօյլէնիյօր Բագը իչմէք կիւնահ մը տըր տէյիլ մի պիլինմիյօր վէ պիլտիրիլմիյօր: 3. Պէլքի մէտէնիյէթին քիլլէրինտէն պիրի ումագ հիսապըլլէ, սէրիսօլար, մէյիսօրլար պէյն էննաս, սապըզ ուտըզ կիպի, հայսիյէթի ինսանիյէլէրինի գայ՝ էթմէյօրլար: 4. Իչկինին մագարաթը հագգընտաքի գալլիյաթ հիչ պիր մահէլտէ ֆիլիլիյաթա թէպէտտիւլ էթմէյօր. վէ սաիրէ:

Քիլիստէ պին խանէյի միւթէճալիզ էրմէնի վար. պուռնասն ալթմըլ խանէ գատարը ֆրօթէսթանթ, պիր օ գատարտա Գաթօլիք ուլուպ պագիսի Լուսաւորչական տըր: Շէհրտէ օն սէնէ ագտէմ իւչ մէյիսանէ ուլուպ սէնասաթը մէզքիւրէյի Բոււմ վէ Մարօնի պիր գալ զարիպլէր իճրա էտէր իքէն, էլ հէվմ օն իքի մէյիսանէ մէվճուտ վէ իտարէ սայքի թէմամէն էրմէնիլէր տիր: Պուռնարտան պաշգա րագը սարֆ էթմէյէն գահվէխանէ գալմատը: Օն սէնէ ագտէմ գահվէխանէտէ օթուրմագ պիլէ մուալլէպ վէ մուհագգէր ուլուպմիւրթէքիպլէրի պէյն էննաս հայսիյէթսիզ սայըլըր իքէն, պու կիւն գահվէլէր հէր պօյ վէ պապէթտէն էհալիմիզ իլէ խընճախընճ տօլու ուլուպ ալէլ էքսէր գահվէ հէրինէ տէ րագը իքրամ էտիլտիքտէն պաշգամէյիսանէլէրտէ ալանէն չագմագ պիլէ գուսուր կէօզէտիլմէյօր: Աիլլէլէրին օնտա սէքիզի տէ իշրէթէ միւպթէլա քիմսէլէրի պուլուռնուպ, ուլուրուպտան սօնրա թէսատիւֆ ուլուռնան կէնճէրին գըսմը ագամը սէրմէսթ հալտէ տիր: Պիր գէման ֆրօթէսթանթ միլլէթտաշլարըմըզ իթիգատաթը տինիյէ իլէ միւթէնէպպիհ, իչկիյէ զըտտ վէ միւսքիրաթըն մէնինէ պիր տէրէճէ զայրէթ կէօսթէրի իքէն, իւահի, չիմտի Քիլիստէ ֆրօթէսթանթ քիլիսասը պիր մէյիսանէսի ուլուպ, անըն պէտէլ ի իճարը իլէ Պատուելի մասալը վէրիյօրլար: Պագըլար թարաֆընտան էսէր ի մէտէնիյէթ, էսէր ի թէրագգը

տեյու թելագգը օլունան չու պելիյենին ասար ը սէյաթթեքեարանէսի չէհրի, պուրա էրմէնի-
լէրինի խարապ վէ հէպապ էտիյօր: Է՛յվա՛ն, աղօհօլիք օլույօրըզ:

Է՛յ Գարիյուն, աճէպա պուլունաղղընըզ չէ-
հիլլէրտէ նասը՛լ տըր, պարի միւսթէնալար-
տան օլա իտիք: Զէյթունըզլար սայէսինտէ
օլտուգճա զի հալ իտիք, հէր ֆամիյեա սէնէվի
պիր մըգտար հասըլաթ իլէ զէյթտէն միւսթէ-
ֆիտ օլուր իտի: Իւլ սէնէ ագտէմ զէյթուն-
ըզլար գուրուտու: Շէհրտէ թիճարէթ զաթէն
մէվզուտ, սէնաաթթեարըմըզ չէթինլիք իլէ պիր
հէվմիյէ գազանապիլիր իքէն, իլլէթի սարիլէ
միսիլիւ սիւրաթլէ թէամիւմ էտէն չու իպթի-
լայը մէյ ճէրիանը նիլէ ֆամիլիալարը փերու-
չանըղըն էն ֆէնա տէրէճէլէրինէ էնտիրիպ:
պիւրէրէկհան վէ սիւֆէլանըն առատընը խայլըճէ
թէքսիր վէ պիր իզտիհամը նէվրէսիտէկհանը
իզլալ էյլէտի: Բիլիսին ֆագիր էհալիսի մէօ-
թէմէտտին ալէյն թանգիզաթըմըզտան վէ հի-
սապըմըզտան տէրքեար օլտուղը վէճհ իւզրէ,
չիմտի պէհէր սէնէ պին պէչ հիւզ լիրա գատար
րազը փարասը վէրիյօր: Մէթէպ մէսարիֆա-
թը գափաթմազ իչիւն, Բարեգարծալան, կրթա-
սիրաց վէ խայրխանան էպվապընը չալըպ պին
ֆէրեաա իլէ տիլէնմէյէ մէճպուր իքէն, պու
գատար լիրալար պէտէլի սէքը հալընտա սարֆ
օլունույօր: Սալթ փարա գարարը օլա չէտիտ
էնտիլէյէ մահալ հօգ տէնիլէպիլիր իտի: Ապ
ու հէվամըզ թէմիլ վէ լաթիֆ օլտուղու հալ-
տա վէրէմին իւզ իլէ իզտիյաաը, պու իլլէթի
պիւսմանըն նիլէ կէնճ սիւսալարը սարաբտըպ
զավի պիւնհէլէրի էրիտէրէք իւանըմանլար
սէօլիւնտիւրմէնի, խայլըճա չու մէլուն րազը-
նըն մուրտար մահսուլու օլտուղունա իլթի-
պահ օալպիլի՛ր մի: Շու օն սէնէ գարֆընտա
ախլաղըմըզ պէրպատլանըպ հիսսիյաթ ը տի-
նիյէմիլ էհվէնլէտի: Իւզէրիմիլէ քէպուս մի-
սիլու թաղեիլ էտէն պու հալտէն թախլիսի
նէֆս իչիւն պիր սայ հա թէտպիր տէյիլ, հալա
թէչէպպիւս պիլէ հօգ տըր: Հէլաքա սօղրու
վազը օլան չու ինհիմաքը թէսլիմ էտէնլէր տէ
փէք էնտէր օլուպ, նիլէ քիսվէ ի թալիմ ու
թէրազը իլէ թէզահիւր էթմէք մէյլինտէ պու-
լունանլարըմըզ տա պունու պիր ֆիքը ի սէր-
պէսթի, պիր էսէր ի մէտէնի վէ կեան տա չէճաաթ
ը միլլի տէյու թէֆսիր էտիյօրլար վէ անը թան
ուլան էտէճէք հէրտէ թագտիրտէն տէ հիճապ
էթմէյօրլար: Քեա՛չքի պու հալլար սալթ Բիւ-

լիս իչիւն սահիհ օլա իտի, մաթթէէսսիւֆ
էօյլէ օլմատըղընը տա անլայօրըզ վէ պու տէ-
վամ իլէ ալֆօհօլիֆ օլույօրըզ: Գըլըճըն վէ
աթէչին մահվ էտէմէտիյի պիր միլլէթի րազը-
նըն մահվ էտէպիլէճէյինէ ինանը՛մըսընըզ:
Լաքին պու ճիհէթի քի՛մ ախլիւնէճէք, պու-
նա գարչը նէ՛րէտէ վէ նէ՛ հափըյօրըզ պիլ-
մէմ: Պիլ իսէ ֆիլհալ չայան ը թէրահիւմ իզ:
Կէչէնլէրտէ պիր գաչ ֆագիր կէնճլէր ինթի-
պահ ը բուհանի սէվզըյաթըյլէ պազը սէրիսչ-
լարը իսլահա ղայրէթ վէ բուհանիլիյին գուվ-
վէթիլէնմէսինէ անլատըզլարը թարզ իլէ վէ
մէչրու սուրէթտէ ճէհտ էթտիլէր: Պունլար
իտարէ օլունուպ տա փէք խայրլը պիր սու-
րէթտէ իլլէթտիրիլէպիլիր իքէն, պու Փօ-
թէսթանթլըզ մէյլի տէյու թելագգը էտիլէ-
րէք մէրգուլար ալէյինտէ գօվալայըզ վէ
թէատտի իզամէ օլունտու, օ տա միլլէթին
միւրչիտլէրի վէ րէհպէրլէրի թարաֆընտան:
Պունա կիւլէլի՛մ մի, աղլայալը՛մ մը: Պունը
զիքը էտէրէք Բիլիսիլի պիր էֆէնտինին իզ-
զէթ ի նէֆսինէ սօգունմազ ֆիքըրինտէ ասլա
տէյիլիմ, լաքին միւթէէսսիր իմ, տէրունիմ
հանըյօր տա իսթիմտաա մազսէտիլէ արզը
հալ էտիյօրըմ, չիւնքի պու կիտիլ իլէ ալֆօհօլիֆ
օլույօրըզ վէ պիլէ հէմհալ նէ՛ գատար էրմէնի
ճէմիլէթլէրի վար աճէպա... Պու իսէ էմ-
րազտան, գըթլըզտան վէ գըթալտան տա-
հա մուղլիր վէ տահա վէխիմ տիր: Միւթէէս-
սիր օլմազ, աճընմազ քիֆայէթ էթմէզ, տէ-
րանինտէ հիսսիյաթ ը միլլիյէ վէ էսէր ի բու-
հանիլէ օլան զաթ տէրհալ իլէ պաչլայըպ մէն ի
միւսքիրաթ չիրքէթլէրի թէչքիլ էտէրէք պէ-
տէնէն վէ ճանէն ղայրէթ էթմէլի: Է՛յ միլլէ-
թին ումուրունտա տիւմէն ի միլլիյէյի իտարէ
էթմէք վէզաիֆինէ մէնսուպ վէ միւհէյա գէ-
վաթ ը քիրամ, ունութմայընըզ քի մէսուլիյէ-
թին գըսմ ը ազամը սիլլին օմուզլարընըզ իւ-
զէրինէ աղըրլաչըյօր: Սիլ միլլէթ իչիւն նէֆսի
լէվվումէ (գամիր ազապընա միւպթէլա) օլա-
րազ պէզլ ի մէսաի էթմէք մէճպուրիյէթինտէ
սինիլ: Միլլէթին ճիլէրինի կէմիրէն չու իլլէթէ
չարէճու օլունուզ: Մէյխօր բուհպանլարըն
փիլոնլարընը եըրթըպ անլէրի օ սիւքտէն թարտ
էաինիլ: Իչրէթ էտէն մուալլիմլէրի մէքթէպին
էչիլինէ պիլէ պաստըրմայընըզ: Փաթրիգտէն
պաչլայարազ քիլիսանըն էն էտնա խատէմէ-
սինէտէք, Երեսփոխանտան թաղական ազա-
սընա գատար, հիլ պիր ազգային պաշօնեայ

մէյիսօր օլաւազ, տէյէ պիր նիզամ վազ էտիպ սէրխօշուղա տօղրու նէֆրէթ տուղուսոնունս պէնն էլ գաւմ արթմասընա սէպէպ օլսլըմ: էվլէթ, վաղիֆէ ի միլլյէնին վէլէվ էն ատի- սինէ օլսուն մէյիսօրլար գապուլ էտիլմէյիպ պու սուրէթլէ թէհզիպ ի ախլազ իչիւն իպրէթ իթթիխազ էտիլմէլի, չու թէքլիֆիմիզի, պիր մուզլիմ պաթըլ ֆիքր տիր տէյէ իսթիհզա- քհարանէ պիր թէպէսսիւմ իլէ, պիր քէօյլի տուղուսու տըր տէյու պիր ճիլվէ ի թահզիր իլէ, եախօտ իմքեան խարիճինտէ վէ ապէս տիր տէյու պիր թէազղիւմ իլէ, պէր թարաֆ էթմէյինիզ: Պու՝ հայաթ մէմաթ մէսէլէսի, միլլէթին պապա եա զէվալընը միւնթիճ խու- սուս տըր: Միլլէթինի սէվիպ տինինէ հիւրմէ- թի օլան հէր էրմէնի իչիւն ճիտտէն տիւչիւ- նիւպ իչլէմէյի էզհէր ճիհէթ տէյէր պիր մէ- սէլէ տիր, հօգ իսէ թէարիճէն պու տէվամ էտէր վէ պիզ ալֆօհօլիֆ օլույօրըզ:

Քիլիս

Հ. Ն. ՊէրՊէրեԱն

ՏԻՆԻ

“ՐԱՊՊԸՆ ԵՕԼՈՒՆՈՒ ՀԱԶԸՐԼԱՅԸՆԸ,”

Եսայի 40. 3:

“Բապպըն հօլու,” “Ալլահըն թարիգի,” թապիրլէրի ալէսսէվիյէ՝ ատէմի Ալլահա գու- լաղուղլայան թարիգ մանասընտա անաշըլըր: Լաքին էսասը քէլամըմըտա մէզքիւր թա- պիր Աղլահըն ատէմէ կէլէճէյի հօլ մանասըն- տա տըր: Ասլ խէլաս ատէմին հօգարը Ալլա- հա չըգմասը տէյիլ, Ալլահըն աշաղը ատէմէ էնմէսի նէթիճէսի տիր: Զիւզի խասթա քիմսէ օլան քէնտիսի հէքիմէ կիտէր վաքին աղըր խաս- թայա հէքիմ քէնտիսի կէլիւր: Ատէմէր թէն- վիր օլունմազ իչիւն հօգարը կիւնէչէ չըգմազ- լար, կիւնէչ քէնտի փէրթէվլէրի իլէ աշաղը զէմինէ էնէրէք ատէմէրի թէնվիր էտէր: Ա- տէմ Ալլահըն մէվճուտիյէթինէ իման էթմէքլէ գանաաթ էթմէյօր, Անըն պէյթինի քէնտի էվ- լէրինին արասընտա կէօրմէք իսթիյօր, Ալլահը հաթթա քէնտի Գուլիպէսինտէ քէնտի իշ մա- հալընտա, քէնտինին մէսէրրէթ վէ միւզայա- զասընտա, պէլի քէնտի գալպինտէ կէօրմէք իսթիյօր: Վէ իշթէ “Ալլահըն հօլու” պու եանի Ալլահըն ատէմէ կէլէճէյի հօլ տըր:

Իմտի Ալլահըն հօլու նա՞սը՞ տըր: Օ պիզէ նասը՞լ պիր հօլտան կէլիւր:

Փէյղամպէր տէյօր, — “Հէր տէրէ եիւքսէլէ- ճէք, հէր սաղ վէ պայըր ալչաղլանաճազ, էյրի տօղրուլաճազ վէ սարփ եէրլէր տիւզէլէ- ճէք տիր:”

Իմտի եիւքսէյի էնտիր, էտնայը եիւքսէլթ: էյրիյի տօղրուլթ վէ սարփը տիւզէլթ:

1. Եիւքսէյի հէսիր: — Էկէր մախլուզ քէնտի քէնտիսինէ քեաֆի իսէ, Ալլահըն կէլմէսինէ լուղում հօգ տըր: Ատէմին աղըր, իպաաթի, վազթը քէնտիսինէ քեաֆի իսէ, եանի չու տար հայաթտա անըն օլտուղու վէ ալտըղը շէյէր քէնտիսի իզնա էտիյօր իսէ, Ալլահ նի՞չիւն ֆաղլա զահմէթէ կիրէճէք: Ալլահա հօլ լազըմ տէյիլ:

Հալալուքի նէֆսանի հայաթ իշթէ պու իտ- տիա իւզէրինէ միւլէսսէս տիր: Անըն իչիւն “Պէն վէ պէնիմ քէյֆ ու սաատէթիմ հէր շէյ- տէ հէր շէյ տիր: Խօտպին ինսան քէնտի քէն- տիսինի ճիհանըն մէրքէզի թանըր վէ քէնտի- քէնտինէ քեաֆի տիր: Պէյլէսի պիր գալպէ “Ալլահըն հօլու” հօգ տըր:

Բէզալիք տինսիզիք ատէմի քէնտի քէն- տիսինէ քեաֆի ատտ էտէր: Եալընըզ ճէսէտ վէ ճէսէտի հայաթ, եալընըզ պու հայաթ վէ պու զըսա միւտտէթին քէյֆլէրի, ատէմէ լա- զըմ օլան անճազ պու տըր տէր: Պու հայաթ իչիւն Ալլահըն մէվճուտիյէթինէ լիւզում հօգ տըր:

Լաքին սէն քէնտինի վէ հայաթընը էյի միւթալէա էյլէ վէ կէօրէճէքսին քի սէն սէնին տար չախսիյէթինէ, խօտպին իտէալլարա, անճազ հուզուզաթ իզնաբնա վէ սալթ չու պիր գալ սէնէլէր իչինէ սըղան պիր գուլվէթ տէյիլսին: Ալլահըն հուզուրունա, անըն էպէ- տիյէթինէ, Անըն մուհապպէթինէ միւհթաճաղն: Պուսուղ քիւչիւք վէ աճիզ սին:

Իմտի դուրուր վէ խօտպէսէնտիյինի էն- տիրմէտիքճէ, ֆազը վէ աճընը հիսս էթմէ- տիքճէ գալպինէ Ալլահըն կէլմէսի իչիւն հօլ աշամազսըն: Նէֆսին եիւքսէք թէփէլէրինի էնտիր:

2. Էսնայը եիւքսէյի: — Ալլահ՝ ատէմի հիչ էթմէք իչիւն անա կէլմէզ, անը պէօյիւթմէք, եիւքսէլթմէք իսթէր, պինաէնալէյ սէնտէ էտնա օլան շէյ դալիպ օլտուգճա գալպինէ Ալ- լահըն հօլու գափալը տըր:

Լաքին սէնտէ էտնա օլան նէ՞ տիր:

Պունը մէվճուտիյէթ մազսէտի տէյու իթ- թիխազ էթտիյին շէյ թային էտէր:

Քէնտրինի շէնվէթէ կա թամաա սաթանն Ալլահա ինթիյաճը հօգ տըր: Թէնէ խըտմէթ էտէն քիմսէ՝ Ալլահաճը թէնի իգնա էտէպլիլը: Լաքին թէնի բուհա թապի էթմէք իսթէյէն, շէնվաթընը զապթ վէ անը եիւքսէք արզուլա-րընա թապի գըլմագ իսթէյէն, հայաթըն միւ-զայազալարընտան ֆազլիլէթ վէ ինթիյաճա-թընտան սիրէթ հասըլ էթմէյէ չալըշան, զէ-մանիտէ էպէտի հայաթ հաշամագ, վէ շախսի-յէթինտէ պիր մէլէքիլէթ պուլունտուրմագ իսթէյէն, պէօլէճէ էտնայը եիւքսէլթմէք, մատտէյի բուհանիլէնտիրմէք, մախլուզը իլա-հիլէնտիրմէք իսթէյէն քիմսէ մութլագա Ալ-լահա միւհթաճ օլուր, վէ գալպինէ «Ալլահն հօլունու» հազըրլար: Եօլ աչըլըր վէ Ալլահ օ գալպէ կէլիր:

3. էյրիյի տօղրուլթ: — Ատէմլէրին հայաթ թարիգի չօգ տէֆա էյրի պիւլրիւ հօլարտան կիտէր: Քէնտր տէրունլարընտան եիւզլէրինէ չըգան հօլ էյրի տիր, զիրա գալպլէրի պիր ճինն վէ եիւզլէրի պաշգա ճինս օլուր, սէօզ-լէրի էֆքեարլարընա կէօրէ տէյիլ տիրլէր: Նիչէ ատէմլէրին իչլէրի էյրի պիւլրիւ կիտէր: Տաիմ հիլէ վէ հալան իլէ իչ կէօրմէք իս-թէրլէր: Հագիգաթա միւհթաճ տէյիլ տիրլէր կիպի քէնտի հալանլարընա ինանըրլար վէ հիլէլէրինէ իթիմատ էտէրլէր: Սաիրլէր իլէ օլան ալագալարընտա հագգ վէ հագիգաթա թապի տէյիլ տիրլէր: Տօսթ կէօրիւնիւրլէր՝ տիւլմէնլիք էտէրլէր, մուհապլէթէ մուգապիլ ատալէթ կէօսթէրիւրլէր, սատագաթ սըզլէ-թինէ կիրմէյիլ խաին պուլունտուրլար:

Պէօլլէրին գալպինէ «Ալլահ հօլուն» աչըլ-մըլ տէյիլ տիր: Ալլահ տօղրու հօլտա եիւ-րիւր, իմտի Ալլահն՝ սէնին գալպինէ, խանէնէ, իչինէ՝ ալագալարընա վէ պիւլթիւն հայաթընա կէլմէսինի իսթէրսէն էյրիյի տօղրուլթ, թէվ-պէ վէ իթիրաֆ էյլէ, թագմին էյլէ, էվվէլա բուհունը վէ սօնրա ալագալարընը տօղրուլթ, հագգ վէ հագիգաթա ինան վէ տօղրու թարիգ ազ: 0 զէման Ալլահն հօլունու հազըրլամըլ օլուրսուն:

Վաֆթիլ էտիճի Յովհաննէս՝ պու էսաս իւզէրինէ քէնտի ասընըն ատէմլէրինի Մէ-սիհին կէլմէսինէ հազըր էյլէմէյէ չալըշտը վէ Յորդանանտա թէվպէ վաֆթիլիլի վազ էյլէ-տի: Պու կիւն տախի Ալլահն հօլունու, հա-զըրլամագ իչիւն թէվպէ, իթիրաֆ վէ թագ-մին, եանի գալպտէ վէ աթվարսա հագգ վէ հագիգաթ էլզէմ տիր:

4. Սարի հօղրուր ճիւզիլթ: — Ատէմ թէվպէ վէ իսթիլգֆարլա Ալլահա տէօնիւպ եէնի հա-յաթա մալիք օլտուգտան սօնրա պիլէ Ալլա-հն ատէմէ կէլիլ անըն հայաթընը տօլտու-րապիլմէսի իչիւն «Ալլահն հօլուն» հազըրլան-մագ կէրէք տիր: Վէ ատէմին պիր թագըմ էսքի վէ ֆէնա ատէթլէրի, եանըլ վէ նագըս թէսալվուրլարը անըն քէմալընըն հօլունտա պէօյիւք մանիլէր հալընտա տուրուրլար: Ատէմ պէրրագ կէօղ վէ փաք գալպ իլէ Ալ-լահա հազլաշմալը սըր քի անը կէօրէպիլսին: Պու սարի հօլար տիւզլէմէք կէրէք տիր: Պինաէն ալէյն Ալլահն հօլունու հազըրլամագ իչիւն խալիս մուհապլէթլէ տօլու գալպ վէ քեամիլէն թախսիս օլունուլ հայաթ լագըմ տըր, 0 զէման Ալլահն բուհը գալպ իլէ տաիմի միւշարէքէթտէ պուլունուր:

Իմտի հօլուն հազըրլայընըլ: Ալլահն բու-հունը բուհունըլտա, Ալլահն հայաթընը հա-յաթընըլտա, Ալլահն մուհապլէթինի գալ-պինիլագէ կէօրմէք իսթիյօր իսէնիլ եիւքսէյի էնտիրն, էտնայը եիւքսէլտին, էյրիյի տօղ-րուլտուն վէ սարի հօլարը տիւզլէլտին: 0 զէման սիլտէ Բագալըն ճէլալը իզհար օլու-նաճագ վէ ճիւմլէ պէչէր օնու կէօրէճէք տիր: Ե. Գ. Գ.

ՔՐԻՍՏԻԱՆ ԱԼԷՄԻՆՏԵՆ

Արխանտասս միլլի ֆիլիսէ. — Ալմանեստա՝ հէր քէս պիր քիլիսէյէ մէնսուպ պուլունուպ անըն մէսարիֆինէ իլթիրաք էթմէյէ մէճպուր տըր: Էկէր Փրօթէսթանթ իսէ միլլի քիլիսէ-յէ, էկէր Փրօթէսթանթ տէյիլ իսէ Գաթօլիք քիլիսէսինէ քէնտի սէնէվի իրատընըն եիւզտէ 20սինի վէրմէլի տիր: Պու վէրկի նիչէ տէֆա ճէպրէն թահսիլ էտիլիր, վէ ատէմ վէրմէք-տէն իսթինա էտէրսէ մալը միւլթիւ սաթըլըպ փարա թահսիլ էտիլիր: Պու գանուն սէպէ-պինտէն էփէյի քիմսէլէր քիլիսէ իլէ քիւլի-յէն գաթը ալագա էտիյօրլար: Պու պէօյլէ կիտէրսէ քիլիսէտէն այըրլանլար օ գատար չօղալաճագ քի, հա հիւլթիւմէթ քիլիսէյէ իանէ էթմէյէ մէճպուր օլաճագ հա տա միլլի քիլիսէ լաղվ էտիլէճէք տիր:

«Խէլաս օրտուսու» — «Խէլաս օրտուսու» նըն ճէնէրալը Ուիլեմ Պ. Պուլթի պու կիւնլէրտէ Ամէրիգայը զիյարէթ էթմէքտէ տիր: Պու ֆըրգանըն ինչիլթէրրատա պուլունան ազա-լարը ճէն. Պուլթիւն մուլթագ խտարէսի ալ-

Թընտա պուլունույորլար: Ամէրիգատաքիլէր իսէ տահա զիյատէ ճիւմհիւրիյէթ ուսուլունա իթթիպա էտիյորլար: Ճէն. Պուլթհըն խտարէսի Թահթընտա 100,000 գատար էրքէք գարը իշճիլէր վար, 82 զաղէթա նէշը օլունույոր: Պունտան մատա սահիպսիզ գատընլարա վէ չօճուզլարա մէլճա օլմագ իւզրէ պիր չօգ իլ-թիճախանէլէրի վար տըր: «Օրտու»նըն իրա-տը սէնէվի 30 միլիօն տօլար (6 միլիօն ինկի-լիզ լիրա) օլույոր: Պու հագընլարտա Լօնտա-տա պիր տարիւլփիւնիւն թէէսիս էթմէք թէ-սավվուր էթմէքտէ տիրլէր: Մէզքիւր միւս-սէսէ իշիւն 1 միլիօն տօլար սարֆ օլունաճագ տըր:

Բուխասա ինի հիւրիյէթ.— Պիր գաչ սէնէ էվլէլ Բուսիա Ձարը քէնտի մէմլէքէթին-տէ տինի հիւրիյէթ իւն էյլէտի իսէ տէ, պու միւսատտէ անճագ լիսանտա գալմը վէ մէվզի ի իճրայա գօնուլմասը իշիւն լազըմ կէ-լէն նիզամլար վազ էտիլմէմիշ տիր: Եէնի պիր տին հա մէգհէպ վազ էտէն հիշ պիր միսիօնէ-րին մէմլէքէթէ կիրմէսինէ միւսատտէ օլուն-մայօր:

Իրախասա Փրօթքսընքիլզ.— Իթալիատա պու կիւն 600 փրօ. քիլիսէ վէ 25,000 նուֆուս Փրօթէսթանթ պուլունմագտա տըր: 15 տինի զաղէթալար Ինճիլի հագիզաթլարը էհայի արա-սընտա նէշը էյլէմէքտէ տիրլէր: Էվլէլէրի էհայի Փրօթէսթանթլըզը թահգիր էտէրլէր իտի իսէ տէ, չիմտի հէմ մաթպուաթ անլէրի սէնա էթմէքտէ հէմ տէ անլէր եիւքսէք մէսու-լիյէթի մէմուրիյէթլէրէ տավէթ էտիլմէքտէ տիրլէր:

Ֆիլիպինէսէ Խարէթ.— Անլալընտըրնա կէօրէ Ֆիլիպինէսէ պտալարընտա հալա էսարէթ եանի ատէմ սաթըն ալըպ սաթմագ ատէթի ճարի իմիշ: Չօճուզլարը հա սըրգաթ էտիպ հա վա-լիտէլէրիտէն պիր տօնուզ, հա թավուզ, հա փիլինճ պէտէլինէ ալըպ պաչգա ատալարտա եախօտ Չիւնտէ սաթըյօրլար իմիշ: Ամէրիգա հիւքիւմէթի պուլնը անլամը օլարագ, անըն էօ-նիւնիւ ալմաղա չալըլըյօր:

Միւսփիւրաք վի էվրօպիս հիւփսալար.— Իս-փանիա գրալը Ալփօնս վէ վալիտէսի, Իթալիա գրալը Էմմանուէլ, Ֆիլիպինէ գրալիչալը Ուիլ-հէլմիւնա վէ վալիտէսի գրալիչալ էմմա, Շուէ-տին իքի գրալիչալարը վէ գրալ Ատօլֆօն, Պուլլարիա գրալը Ֆէրտինանտ, Ինկիլթէրրա գրալը Ճօրճ, պուլնլար միւսքիւրաթ իսթիմա-լընտան քիւլիյէն իճթինապ էտէրլէր: Ալմա-նիա, Բուսիա վէ Ավսթրիա իմիէրաթօրլարը տա փէք ազ իսթիմալ էտէրլէր:—

ՄՈՒՎԱԾՆԱԳԻՅԷԹ

«Պիրագ մուվաֆֆադիյէթ պուլմագ իշիւն չալըմագլըղըմ պանա նիշիւն պիր գուսուր սալըմալը տըր:»

«Չալըլըյօրսըն, անըն իշիւն գուսուր տըր: Անլալըյօրսըն սէվկիւլիւմ, էյի պիր իշ անը իճրա էտէնէ ախտ տէյիլ եախօտ անըն մալը տէյիլ տիր: Իշ ատէմին տէրունինէ տիշարտան գօնուլուր: Պիզիմ եափաճաղըմը չէյ անճագ օ իշի միւքէմմէլ եափմագ, քէրէսթէլէրիմիզին քէօլէսի տէյիլ, էֆէնտիսի օլմագ տըր, հիշ պիր չէյտէն գօրգամագ տըր:»

«Անլալըյօրմ:»

«Գօնսէրտէ պէօյիւք պիր մագամ չալար իքէն արատա պիր տէօնիւպ ճէմաաթա պագան ուս-թատ՝ մագամըն գուվլէթինի, թէէսիլինի վէ հէր չէյի գալ էթտիյի կիպի, ատէմ մուվաֆֆա-գիյէթ վէ քէնտի խըտմէթինին նէթիճէսի ի-շիւն տիւլիւնիւրսէ քէնտի գուվլէթ վէ թէէ-սիլինի զալ էտէր: Սաքին պիր գալպ իլէ պիւլթիւն գուվլէթինի իշինէ սարֆ էտէճէք եէրտէ, օթուրուպ էօյլէ չէյլէր հագընտա տիւլիւնիյօր վէ մէրագ էտիյօրսըն քի, անլէ-րի սէն պու էնտիշէն իլէ քէնտի թա-րիզլէրինտէն պիր տագիգէ պիլէ մէն էտէմէգ-սին:»

Բիֆլիւնի

ՄԻԻԹ-ԷՆԷՎՎԻ

ՊԱՂԵՍՏԻՆՏԷ ԱԼՄԱՆԻԱ

Պաղեստինտէ Բուսիատան սօնրա էն զիյա-տէ էնէմմիյէթի հաիզ օլան տէվլէթ՝ Ալմանիա տըր: Անըն նուֆուզը սօն վագթլարտա վիւ-ճուտա կէլիպ կիւնտէն կիւնէ թէզայիւտ էթ-մէքտէ օլմուշ տըր: Շու գատար քի 1908 իւնը մէյրուլթիյէթտէն սօնրա պու նուֆուզունուր արթմասը տուրմուշ վէ հաթթա զաիլ օլմագ թէհիլքէսի ալթընտա պիլէ պուլունմուշ տըր: Պու նուֆուզուն պալանդըճը, իմիէրաթօր վիլհէլմին Պաղեստինի զիյարէթ էթտիյի 1898 սէնէսինէ միւսատտէ տըր:

Մէզքիւր թարիսէ գատար Ալմա-նիա Պաղեստինտէ թիճարէթէ էյի պիր մէվզի ինրագ էթմիշ վէ միւսթամէրէ վէ մագաղալարը, քէզա երուսաղէմտէ ուֆագ պիր քիլիսէ իլէ գօնսօլօսիանէսի վար իտի իսէ տէ, թապաասը նիսպէթէն ազ օլուպ պի-

ընդհանուր մեղքի իհրազ էթմէք իչին տախի Ծրանսա վէ Բուսիա իլէ բեգապէթ էթմէք արգուսընտա պուլունմայօր խոխ: Իմփէրաթօրըն զիյարէթի հէր շէյի թէպտիլ էթտի: Իմփէրաթօր՝ խանթանա վէ տէպտէպէլէր իլէ Երուսաղէմէ տախիլ օլմուշ վէ պուլուն իչին, Ավսթրիա գրալընըն միւթէվազը պիր թարգտա վէ եայա տուխուլունու տէրխաթր էտէնլէր թաւաթընտան գրիթիգա օլունմուշ տըր: Իմփէրաթօր ըրապիպէն շէհրէ տախիլ օլուպ իմփէրաթօրիչա տախի պիր արապա իչինտէ անըն արգասը սըրա կէլմէքտէ խոխ: Անըն իսթէտիյի թարգտա շէհրէ կիրմէսինի թէսիլ էթմէք իչին շէհրին Եաֆա Գափուսընըն հանընտա եէնի պիր մէպիսէլ ալըլուր վէ պուլուն եափմագ իչին, էսկի կիւզէլ սուրըն՝ իւշ աթլը պիր աւապանըն կէչէպիլմէսինէ քեաֆի օլանագ տէրէճէտէ պիր պըսմը հէտմ էտիլտի: Իմփէրաթօր պիր շիհապ կիպի կէլտի վէ կէչտի վէ արգասընտան՝ հիչ պիր շէյի նազարընտան գաւըրմայան պիր կէօպէ, հէր շէյի էն ուֆագ թէֆէրուսթընա գատար պիլմէք իսթէյէն պիր ֆիքրէ վէ հալա տէրխաթր էտիլմէքտէ օլան շախսի պէօյիւք պիր ճէրպէղէյէ (պէճէրիւլիք) մալիք օլան պիր զաթ թէսիլինի պրազտը:

Լաքին իմփէրաթօրըն զիյարէթինտէն հասըլ օլան պու իլք խօշ թէսիր պիլալըրէ ազալտը: Սուլթանըն միւսաֆիրինին ըհաթ վէ մահգուզլիյէթինի թէմին էթմէլէրի իչին մէզուլիյէթլէրի թէվսի էտիլմիչ օլան իսլամ մէմուրլար՝ ալէլուսում քէնտիլէր նազարընտա հագիր աստ օլունան իյաչ նիշանլարընա նաիլ օլտուլար վէ Բրիսթիյանլար պու Մուգատտէս իշարէթին Բրիսթիյան օլմայանլարա պէօյլէ ինթիյաթսըզնա վէրիլմէսի իւղէրինէ պիր ազ տիլկիր օլտուլար: Պազըլարըն ֆիքրինէ կէօրէ տէ իմփէրաթօրըն թէվզի էթտիյի պախշըլար քէնտիլին ըիւթպէսիլէ միւթէնասիպ տէյիլ խոխ:

Իմփէրաթօրըն զիյարէթինին իլք նէթիճէսի՝ Սուլթանտան պիր թագըմ պէօյիւք հէտիլէլէր հանի իմթիյազլար ալմասը օլմուշ տըր: Օ զէման Ալմանիանըն տօսթլուղու Սուլթան իչին ֆէվզէլատէ պիր էնէմիլէթի հաիգ խոխ: Սիօն Տաղը իւղէրինտէ պիր Ալման Գաթօլիք Գաթէտրալ, (ուլու քիլիսա) Շամ Գափուսըն հանընտա պիր Հօթէլ, վէ Ջէյթուլըզ տաղը իւղէրինտէ տէ պիր խասթախանէ թէսիս օլունտու: Պու պինալարըն քեաֆֆէսի տէ ճէսիմ օլուպ Ալման ուսուլը միմարիսի իւղէրինէ ինչա

էտիլմիչլէր վէ Ալման սէրվէթ վէ նուֆուզունուն պիրէր թիմսալը միւճէսսէմլէրի օլտուղունտան անլէրէ սարֆ օլունմագ իչին փարա հիչ էսիրկէնմէմիչ տիր: Իմփէրաթօր քէզա, օ զէմանա գատար Պաղէստինտէ պիւթիւն Լաթին Բրիսթիյանլարըն համիսի տէյէ թանըլան Ծրանսանըն հիմայէսինտէն՝ քէնտի Գաթօլիք թապասսընը իխրաճ էյլէտի:

Ալմանիանըն Երուսաղէմտէ 400 քիչիտէն, Հայֆատա 200 ֆամիլիատան միւրէքքէպ վէ քէզա Եաֆատա միւսթամէրէլէրի օլուպ ալէլուսում պուլար՝ զրաթ տիւքքեանճըլըզ, հօթէլէլիք վէ պիրա վէ շարապ իմալը կիպի սէնայի իլէ իչթիզալ էտէրլէր: Պու միւսթամէրէլէրին քէզա էյի թէճհիզ վէ իտարէ էտիլմիչ մէքթէպ վէ խասթախանէլէրի վար տըր: Մէքթէպլէրի փրաթիք թալիմին պիրէր նուսունէսի օլուպ սալքի սէնայի մէքթէպլէրի տիրլէր վէ քեաղըտ իմալ, քիթապ վէ սաիրէ թապ վէ թէճլիտ վէ չէօմլէք իմալ էտէրլէր: Ալմանիանըն Շարգտա ուսուլը թալիմինին պիր նօգսանը շու տըր քի, օ՝ Սիւրիալըլարըն պիր չօգ ահվալ վէ շէրաթի թին թէսիր իլէ էն զիյատէ միւթէմայլիլ պուլունտուղլարը վէ սիյրէթլէրինին մուհիմ պիր էսասընը թէչթիլ էտէն մէնաֆի ի մատտիյէ արզուլարընա խըտմէթ էտիյօր վէ հալընըզ պու մագստէ միւնհասըր օլուպ հիսսի նազարի վէ ախազի ճիհէթլէրինէ էնէմիլէթ վէրմէյօր, հալ պու քի պուլար տախի թալիմ ու թէրպիլէնին տաիրէսինէ կիրսէլէր փէք էյի նէթիճէլէր վէրէպիլիլէր խոխ: Հէր նէ գատար պու կիւն Ալմանիանըն Պաղեստին վէ Սիւրիատա պուլուննան էմլաքը՝ Բուսիա վէ Ծրանսանընքինէ նիսպէթէն ազ իսէ տէ, անլէրէ սարֆ օլունան տիգաթ վէ ինթիմամ տիկէրլէրտէն կէրի գալմալ:

Ալմանիա իմփէրաթօրունուն զիյարէթինտէն սօնրա Ալման թէսիրի Պաղեստինտէ օ գատար արթուր քի, տիկէր էվրօփա տէվլէթլէրի պու հալա թէմաշա էթմէքտէն պաշգա պիր շէյ եափամագ օլտուլար: Անըն թէվէսսիւ էթմէսի իչին զազապլանմագ նաֆիլէ խոխ: Օ՝ հիչ պիր արզուսըր բէտտ օլունամայան չըմարըզ պիր չօճուզ մէվզիլինտէ պուլունուլօր խոխ: Լաքին կէօրտիլիլ պու թէվէճիւհ սէպէպինտէն թէքէպպիւր էթմէսի, վէ նիչէ սըրապարտա հիսսասըլըղընըն նօգսանը՝ մէնաֆաթընը խալէլտար էթտիլէր: Թամմ ալին մուսմէլէսինին նէթիճէսի՝ Ալմանիա Աֆրիգասընտա տախի կէօրիւլմիւշ

տիր: Այսինքն իմանալով, որ «Ղարաբաղի թէպէ» թէսմիյէ օլունան (վազմըյլէ Սիօն Տաղը իսմիյլէ եստ օլունան) մէվզիէ սահիպ օլումսը՝ պէօյիւք պիր թահրիքեաթա սէպէպ օլտու: Այման Գաթօլիք Ուլու Բիլիսէսի՝ Բրիստոսըն խոջեղաթիւն քնտան սօնրա Սուրբ Կոյսըն սաքին օլտուղու վէ պիւսաթընէ էսկի պիր քիլիսանըն պոլունտուղու թիվայէթ օլունան պիր մէվզիտէ օլուպ, պու մէվզի իսէ Լաթինլէրին խուսուսի հէօրմէթինէ մատտէ օլմուլ վէ վազթ վազթ պու մէվզի էլտէ էսիլմէսի իչիւն Երուսաղէմտէ պոլունան Բրիսթիյան ճէմաաթլար թարաֆընտան իսթիլիպ էտիլմէյէ թէչէպպիւս էտիլմիչ տիր: Լաքին պու մէվզի պիր իսլամ մահալլէսինտէ պոլունան Հազրէթի Տափուտըն թիւրպէսինին թամմ հանընտա օլուպ օրանըն իսլամ էհալիսի օ գատար եագընտա պիր Բրիսթիյան քիլիսասը պոլունամսընը թէճվիզ էթմէյօրլար իտի: Հաթթա Սուլթան՝ պու մէվզիի քէնտի տօսթունա իշթիրա էթմէք իչիւն էփէյի միւլքիլաթա մարուզ գալտը իսէ տէ, թապիլիսիհայէթ իսթէտիլի վազթտա մուվաֆֆազ օլտու վէ չիտի գօճաման ուլու քիլիսանըն պէյազ վէ ճէտիտ պինասը՝ Ղարաբի չէհրին գուպպէլի պինալարը արասընտան մէօթէչէմ պիր սիւրէթտէ հիւքսէլմէքտէ տիր: Իսլամլար չանլարըն չան գուլէլէրինէ աւսըլմասընա մուսալէֆէթ էթտիլէր վէ պունուն իւզէրինէ չանլար պիր միւստէթ ասըլմայարազ աչաղըտա օլտու: գլարը եերտէ գալտըլար իսէ տէ, պիր ազ սօնրա պազը Այման ուխտալար (գիյարէթճիլէր) տինտալըգտան սէվզ օլունարազ չանը չան գուլէսինէ չըգարտըլար: վէ նիհայէթ 1910 Ապրիլ 10 տա Փրէնս էյթէլ Ֆրիցին ուլու քիլիսէնին ընտ ի քիւլաթընտա հաղըր պոլունտուղու էնսատա, իսլամլարըն նախօջնուտիլէրինէ ըաղմէն, օ պէօյիւք չանլար գուլէլէրտէն թանինէնտազ օլմաղա պաչատըլար, վէ օ վազթտան պէրու չալընըլար:

Իմփէրաթօր՝ Հազրէթի էօմէր ճամիսին քէմէրլէրինի պօյաթտը վէ արապասընըն կէչմէսի իչիւն էհլի սալիպին Աթլէթ գալասընըն մէտիսէլինի թէվսի էտէրէք չէհրին էսկի գայա սուրլարընտա ըախնէլէր աչտը վէ Պապպէքտէ, օլ միւքէլլէֆ աթիգ հէյքէլին տիվարը իւզէրինէ քէնտի գիյարէթինին խաթըրէսի օլմագ իւզրէ պիրլէվհա թաալիգ էթտիլտի: Պունլարտան մէմնուն օլմայանլար պոլունտու իսէ տէ Սիօն Տաղընտաքի

մէվզիի թալէպ էթմէսի, վէ քէղա Շամտա Սալէտտինին թիւրպէսի իւզէրինէ գօնուլմըչ օլան վէ պաչլըճա «W. R. I.» հարֆլարընտան (Այման իմփէրաթօրունուն իսմ վէ որֆէթինին պաչ եաղըլարը) վէ խաչլարտան միւրէքքէպ օլան պիր մատէն թամ՝ հէր քէսին նախօջնուտիսինի մուճիպ օլտու: Վազաա Սալէտտին կիպի պէօյիւք պիր ասքէրին գիլքրինէ հիւրմէթ էթմէք տէմէք օլան չու սօն մուամէլէ չայան ը թէպճիլ իսէ տէ, պու Ֆիլի Շամ իսլամմիւթէասսըպլարըն օ գատար զապալընը թահրիք էթմիչ տիր քի թամըն սէթր օլունմասը իչիւն անը պիր չէրչիվէ արգասընա գօյաղա մէճպուրիլէթ հասըլ օլմուլ տրը:

Այման ուսուլլարընտան տիկէր պիր նումունէ տէ, Երուսաղէմտէ պիր Այման փօսթախանէսինին թէսիս օլունմասը տրը: Ինկիլթէրրատան մատա պիւթիւն էճնէպի տէվլէթլէրին օրտա պիրէր փօսթախանէլէրի վար տրը քի պու եիւզտէն թիւրքիա էփէյի զարարտիտէ օլմագտա տրը: Պու Այման փօսթախանէսինի քիւլատ էթմէք իչիւն վազը օլան մէգունիլէթ թալէպի՝ զաթէն մըգտարը քեաֆի էճնէպի փօսթախանէլէրի պոլունտուղու պէհանէսիլլէ ընտ օլունմուլ իտի: Պաչա պիր սէօզ սէյլէմէյէրէք Այմանիա ըհաթթա լազըմ օլան պիւթիւն թէտարիքեաթը կէօրէրէք պիր սաչամ Այման փօսթախանէսինի Երուսաղէմտէ քիւլատ էտիպ մուամէլաթա պաչլատը: Թապիլի թիւրքիա պունու գալաթմաղա ճէսարէթ էտէմէտի վէ Այման փօսթախանէսի պու կիւն փէք էյի մուամէլաթ եալըյօր:

Այմանիա քէնտի քէնտինի պաչլըճա Երուսաղէմտէ վէ Եաֆա վէ Հայֆա իսկէլէրինտէ եերլէչտիրմիչ տիր: Երուսաղէմտէ օլան միւս թամէրէսի թիւսարէթ ճիլէթինտէն փէք չայան ը զըպլէ պիր հալտա պոլունմագտա տրը: Երուսաղէմտէ, սուրըն տախիլինտէ պիրի Լուտիերական տիկէրի Գաթօլիք իթի քիլիսէսի վար տրը: Սուրըն խարիճինտէ պէօյիւք պինալար, միւքէլլէֆ պիր խասթախանէսի, գօնսօյսխանէսի վէ մէքթէպլէրի վար տրը: Պէթլէհէմտէ պիր քիլիսա իլէ պիր գաչ մէքթէպլէրի վար տրը: Հայֆատա իսէ չայան ը էհէմմիլէթ մաղաղալարըն քեաֆֆէսի Այմանլարըն էլինտէ տիր: Կափառնաու ճիվարընտա պիր Այման Գաթօլիք մանասթըրը վար տրը: Պէթսալտատա տախի պիր Այման միւսթամէրէսի վար տրը: Պէյլէճէ Այման նուֆուղու եալաչ եալաչ թէվէսսիւ էթմէքտէ տիր:

(Նիյր Իսք)

ԿԻԼԻԿԻԱ ՔԻԼԻՍԱԼԱՐԸ

3.

6. Հասան պեյլի. 500 խանէտէն ի պարէթ պիր էրմէնի գարիյէսի օլուպ 60ը ֓րօ. վէ 20սի Գաթօլիք ճէմիյէթինէ ախտ տիր: Ճիվարընտա պիր դաչ ուֆագ էրմէնի քէօյլէրի տախի վար տըր: Պու հէվալիտէ Իսլամ վէ Բրիսթիան է-հալի եէքտիկէրլէրիյէ հիւսն ի հալտէ կէչինիպ խուսուսա կէչմիշ էլէմլի վագըալարտան տօ-լայը Բրիսթիանլարըն Իսլամլարա տօղրու կէօսթէրտիքլէրի աֆքիսանի բուհ՝ անլէր իւզէ-րինտէ խօշ պիր թէէսիր պրագմըշ տըր: Պաղ-տատ չըմէնտըֆէրի՝ էհալինին իմտատընա եէ-թիշմէքլէ ուսթալար եէվմիյէ պիր վէ աաի ամէլէ ետըրմ մէճիտ դաղանըյօրլար: Վագաա պու եօլ իլէ իգթիսատի հալլէրի թէրֆի օլուն-մուշ իսէ տէ, ախլալի նօգթա ի նաղարտան չօդ դարարտիտէ օլմուշ տըրլար, իշքէթ վէ անը թագիպ էտէն մուզիրր ատէթլէր չօղալ-մըշ տըր: Հասան Պէլիտէ պիր ֆինճան բագը պուլունմագ իքէն, չիմտի իքի իւշ մէյխանէ ետիլմըշ տըր, բագը իշմէյի պիլմէյէնլէր անա միւպթէլա օլուպ հաթթա անա գուրպան կի-տէնլէր օլույօր: Կիրակիյէ տախի հիւրմէթսիդ-լիք չօղալուպ անտէ իշ կիւնլէրինտէ օլտուզու կիպի աաի իշլէր կէօրիւմէքտէ տիր: Պու բուհանի տիւշկիւնլիւյիւն պիր սէպէպի տէ բու-հանի իշճիլէրին գըլլէթի վէ մէվճուտ օլանլա-րըն տա ճէլաաթ թարաֆընտան գըյմէթլէրի թագտիր օլունմամալարը օլմուշ տըր: Բէօյ-տէ իքի Պայպլ վոււրն (Ինճիլ օգույան գա-տըն) պուլունուպ անլէրին հէր քէսէ Բի-թապը Մուգատտէս գրաաթ էթմէլէրի վի-յատէսիյէ մուճիպ ի պէրէքէթ օլարագ, խու-սուսա գատընլար հասրէթ իլէ անլէրի տինլէ-յօրլար: Փրօ. քիլիսէնին ախվալը բուհանիյէսի էյի տէյիլ իսէ տէ, իւմիտսիդ հալտէ տէյիլ տիր: Գատընլար արասընտա բուհանի հա-րէքէթլէր միւշահատէ օլունմագտա, վէ թալիմ ու թէրպիյէյէ տօղրու գիյատէ արգու վար: Շէօյլէքի քէնտիլէրէ մախսուս օլան չիրքէթ թէճէմիւլէրինտէ ֆաիտէլի մատտէլէր հագ-զընտա նութգլար իրատ օլունուր: Էթրաֆ ու-ֆագ գարիյէլէրին ախվալը բուհանիյէլէրի տա-հա գիյատէ էտնա տէրէքէլէրտէ օլուպ դայէթ ճահիլ օլաուգտան մատա քէլամ վէ հարէքէթ-լէրի Բրիսթիան օլմայանլարըն քինտէն ֆարգլը տէյիլ տիրլէր:

7. Բիլիւ.— Ախթապ վէ Հալէպ արասըն-տա ուֆագ պիր չէհր իսէ տէ, Պաղտատ խաթթը հաղընտան կէչտիյինտէն միւսթագպլիլի փար-լագ տըր: Էթրաֆընտա օլան արաղի դայէթ մանսուլտար օլուպ դէյթունլուգլարը իսէ, սէրվէթլէրինին պաչըճա մէնպար տըր: Էհա-լինին գըսմը աղամը Իսլամ, պագիսի էրմէնի, Բոււմ վէ Նէհուտի տիր: Էրմէնիլէր սայըճա աղ (4—5 պին նուֆուս) լաքին կէչիմլէրինի բա-հաթճա չըգարըրլար: Էրմէնիլէրին գըսմը ա-ղամը Լուս. օլուպ միւքէլլէֆ պիր քիլիսա պինասընա վէ ախի տէրէճէ պիր տէ մէքթէպէ մալիք տիրլէր: Թալիմ ու թէրպիյէ ճիհէթիյէ փէք դայրէթլի օլուպ խօճալարընա տօղուն մաաչ վէրլրլէր: 3 եա 400 նուֆուստան իպա-րէթ օլան ֓րօ. լար տախի կիւզէլ վէ միւհքէմ պիր քիլիսա պինասընա մալիք տիրլէր: Կէչ-միշ տէօրթ սէնէտէն պէրու պիր սէպէպտէն տօլայը վագը օլան պիւրուտէթտէն նաչի քիլի-սէնին ախվալը բուհանիյէսի աճընաճագ հալտէ իսէ տէ, մէյանլէրինտէ թէչքիլ օլունան գա-տընլարըն չիրքէթի օլ քիլիստէ հայաթը բուհանիյէյի թէչվիք էտէն պիր գուվվէթ օլ-մուշ տըր: Իքի պիրատէր պիր տէ Պայպլ վոււրն՝ էվլէրի կէզիպ Բիթապը Մուգատտէս օգույա-րագ իշլէրլէր: Պիր Օրթօտօքս Բոււմ կէնճ՝ ա-րատա պիր վալիտէյինտէն բուխաաթ իլէ էթ-րաֆ քէօյլէրէ կիտիպ Ինճիլի վագ էտէր: Լուս. գատընլարըն տա պիր չիրքէթի օլուպ ժաւ խըտմէթինտէն սօնրա թէճէմիւլ էտէրէք ան-տէ Բիթապը Մուգատտէս գրաաթ իլէ տուա էտէրլէր: Ամէրիգատա մուգիմ Յովհ. էֆ. Պօյաճհան՝ Փրօ. լարըն մէքթէպ պինա վէ թա-լիմի իշիւն ետրտըմ էտէր:

8. Եօղուն օյուգ. 250—300 խանէ, էթրաֆա տաղըլմըշ օլանլար տախիլ օլարագ 600 խանէ-տէն իպարէթ տիր: Հաճի հապիպլի 30) վէ Բէ-պուսիյէ 150 խանէ տիր: Պու գարիյէլէր Ան-թաքիանըն զարպ թարաֆընտա իւշ տէօրթ սաաթլըգ մէսաֆէտէ վագը Մուսա տաղը իւ-ղէրինտէ օլուպ մէնգարէլէրի տիրուպա վէ սուլարըն էյի տիր: Էհալիսի միւթէրագգի, ֆիքիր-ճէ խայիճէ եիւքսէլմիշ, վէ խարիճէ չըգարագ ախգ ու իթա էտէրլէր: Եօղուն օլուգլըլար տա-րագճըլըգ վէ տիլէրլէր իիէքճիլիք իլէ մէչդուլ օլուպ հէր նէ գատար չալըգան խէլէր տէ, կէչիմլէրինի կիւճ հալ էլտէ էտէրլէր. խուսուսա սաիր եէրլէրտէ օլտըղը կիպի պուրալարտա տախի հիճրէթ ագընթընը սայըլարընը աղալթ-մըշ օլմալէ իտարէ դալիէսի չօղալմըշ տըր: Պալատէ մէգքիւր գարիյէլէրտէ էն չօդ ֓րօ. պուլունան եէրլէր Պիթիյաս վէ Եօղուն օլուգ օլուպ էվլէլէրինտէ 60, սօնրաքինտէ էվլէլ

50—60 խանէ պոպուլուսը իտի իսէ տէ չիմտի 32 խանէ գալմը տըր: Պազի գալան քէօյլէրին պէհէրինտէ 5-6 խանէ Փրօթէսթանթ վար տըր: Պու մահալլէրին տինի ահվալը փէք աճընաճադ հալտէ տիր: Փրօթէսթանթ ճէմաթլար ուզուն վազըթ վաիզսիզ, մէքթէպսիզ գալմը, իչճի պոպուլուսըը վազըթ տա իգթիտարսըզ վէ հայաթսըզ քիմսէլէր իտարէսինտէ ումուրը բուհանիյէ չօզ դարար չէքմիլ տիր: Բէզա, արթըզ սօրղուսուզ, սուալսըզ իման աարը կէչմիլ տէյու հէր քէստէ իթիրադ բուհը ույանմը տըր: Պու ճիւմլէ իլէ, փրօթէսթանթ ճէմաթլարն պու տիւլիլին հալինտէ, Լուսաւորչականլար իւզէրինտէ խայրը թէէսիրլէր պրագտըը աչիքեար սուրէթտէ միւշահէտէ օլունմը տըր:

9. Ուրփա. Էհալիսի 80-100 պին օլուպ իսմայիլ փաչանըն հիւան ի խտարէսի սայէսինտէ սիյասէթէն բահաթ տըր, լաքին կէչմիլին էլէմիլ վազաասը վէ չէնտ սէնէտէն պէրու վուգու պուլան չէքիրկէ աֆէթի սէպէպինտէն Էհալի ումուսէն ֆագիր տիր: Բէզա թիճարէթ դըսալըզ վէ Արապլար ետիլլէ էլան տէվամ էտէն էքիլլէրին թալանը՝ ֆագըը հայըն տէվամընա թէէսիր էտիյօր: Միւթէվէֆֆա Միս Շէթըզըն Ուրփա ճէմաթլար իւզէրինտէ պրագտըը հիւան ի թէէսիր ումուսուլամը տըր: Միւսալիլէյանըն ճիտտի դայրէթի սայէսինտէ 2,480 գատըն տիքիլ իչի իլէ կէչինի իտի, չիմտի իսէ, անճազ 1,200 գատըն օ հօլտա իտարէ օլունույօրլար: Թալիմ ու թէրպիյէ ճիհէթի իլէ փրօթէսթանթլար Լուսաւորչականլարտան զիյատէ մուվաֆֆագ տըրլար, լաքին Ս. Առաքիտը՝ մէքթէպէրինին թէրագըը իչին սայ էլլէմէքտէ տիր: Փրօթէսթանթլար տալի հազըը մէքթէպէրինի թէրֆի էթմէյէ ճէհտ էտիյօրլար: Վեր. Ա. Եղոնան Ուրփանըն պէօյիւք քիլիսէսինտէն միւֆարագաթ էթմէքտէն սօնրա պազը տէրէճէ պիւրուտէթ հասըլ օլմուլ իսէ տէ, ասայիլ վէ իթթիֆագ տէվամ էթմիլ տիր: Էնվաի բուհանի չիրքէթլէր դայրէթլէ իչլէմէքտէ օլուպ խուսուսա Լճակիզ նամըյա մարուֆ գատընլարըն չիրքէթի էյի պիր նամ գազանմը տըր: Վեր. Եղոնանտան մատա օլ քիլիսէտէ իչլէմիլ օլան Պատ. Յ. Մէլիքան վէ Վեր. Ս. Էքմէքճեան՝ աթվարը հասանէլէրիյէ ճէմաթլար իւզէրինտէ էյի թէէսիրլէր պրագտը տըրլար: Շիմտի օրատա ալթը այ իչին Պատ. Ս.Ա.քէչիան վազ էթմէքտէ տիր: Ուրփա տաիրէսինտէ աիս աչի չէհրտէ Սիւրհանի Փրօ. քիլիսէսի, վէ չէհրաէն խարիճ Կամուրջ վէ Սէվէրէկ քիլիսէլէրի չօզ վազթ մուալլիմսիզ վէ վազըսըզ գալմալարը իլէ փէրիչան հալտէ պոպուլուսըլար:

Մաւաշ

Ս. Պ. ԹէրՉեւն

ՊՈՒԼՂԱՐԻՍԹԱՆՏԱ ՊԻՐ ՄԷՃԼԻՍԷ

Պուլղարիսթանտա ազտ էտիլէն պիր քիլիսէ իճթիմաը ումուսիսինտէ տալի Օրիհնք դագէթասընտա վէրիլէն մալիւմաթտա աթիտէքի ֆըզրա տիգգաթա չայան տըր: «Ա՛հ, Պուլղար տօսթլարըմըզըն միւահիլ, ատէթ հիւքմիւնէ կէչմիլ տագիզ օլմամալարը: Պունլարտան էն տաղիզի՝ թային օլունան վագթտան 15 տագիզէ սօնրա կէլմէսինի չայանը իֆիթիսար կէօրիւր, էքսէրիյէթ իսէ թային օլունան վագթտան 45 տագիզէ սօնրա կէլմէյի դանաթպախշ ատտ էտէր: Թէքրար, կէճ կէլէնլէր սէսսիզ վէ չամաթասըզ կիրմէյէ տիգգաթ էթմէզլէր, պիլաքս գափույը չարիքալ կիւրիլթիւ չըզաբըրլար վէ քիլիմսիզ գօրրիսօրլար իւզէրինտէ՝ հօլտա երիւրէյէն պիր ասքէրտէն զիյատէ չէվզ ու հէրարէթ իլէ երիւրլէր: Մէճլիսին սըզը սըզը ինթիզամընըն իիւալ օլունմասը չօզ տէֆա թէհամմիւլ էտիլէմէյէճէք մէրթէպէտէ օլուր: Տահասը վար, պիզիմ Պուլղար տօսթլարըմըզըն՝ պիր մէճլիստէ սիւքիւնէթ սագլաւմագ հագըզնտա թասալվուրլարը հօզ տըր: Եանի տէվամը սիւրէթտէ սիւքիւթ սագլաւմագը պիլմէզլէր: Հալպուքի չօզ տէֆա կէօրիւմիւլ տիր քի էյէր իսթէրլէրսէ սիւքիւթ սագլայապիլիյօրլար: Մէճլիստէ եանընտա պուլունանլար իլէ դօնուլմագ՝ ֆըսըլթը իլէ տէյիլ, էնկին փէրտէտէն վէ հաթթա պագէն երիւքսէք սէս իլէ օլուր: Հէր պիր խաթիպ միմպէրէ չըգտըզընաա իլք իչի՝ քէնտինտէն էվվէլ սէօյլէմիլ օլան խաթիպին նութգու իւզէրինտէ մէյտանա կէլէն կիւրիլթիւ վէ վազըլթըը քէստիրմէյէ չալըչմագ տըր:

Վէ երինէ, պիզիմ պիրատէրլէր զանն էտէրլէր քի պիր տէֆա այաղա գալգտըլա՞մ մը, ագլաւընա կէլէն իրի ուֆագ հէր մատտէ հագըզնտա սէօյլէմէլի տիրլէր: Տիկէրլէրէ, պիլ խաթսա նիսպէթէն կէնճ քիմսէլէրէ, պէյանը էքքիար էթմէյէ ֆուրսաթ պրագմայաճագ գատար ուզուն օլան նութգալարը՝ մալիւմ սէօզլէր վէ թէքէրիւր իլէ տօլու օլուր: Պու ճիհէթտէ ֆէտաքիարըզ վէ գապ թը նէֆա պիլմէզլէր: Տահա ֆէնասը չու սըր քի պու շասալիսու տօսթլար՝ բէյիսին սէօզլիւնէ ինզիյատ էթմէք ատի գաիտէսինի պիլէ պիլմէզլէր: Օնլար նիզամ ֆիլան թանըմազլար վէ «Աֆվ էտէրսէնիզ, բէյիս էֆէնտի» տէյէրէք, մէճլիսին ինթիզամընը սագլաւմագ իչին բէյիսին տարֆ էթմիլի ճէհտի իիւալ էտէրլէր: Մէճլիսլէրին

տէ պիր րէյիս կէօրէմէզսին քի, մէճլիսի թամմ վագթընտա, հաթթա եալընըղ քէնտիսի պիլէ օլսա, քիւչատ էթսին, վէ նիզամաթա վէ սէօզիւնէ րիայէթ օլունմատըղը վագըթ քիւրսիւ ի րիյասէթի թէրք էտիպ պէօլէճէ մէճլիսի զափաթսըն: Էն ֆէնասը պունլարըն միլլի կիւնահը հանի ինասլարը տըր: Սաաթլար վէ կիւնլէր սարֆ էտէրէք էլտէ էթտիքլէրի թէէսիրթ պու ինատլարը սէպէպինտէն հէման պիր տագիգէ զարֆընտա զայ վէ թէլէֆ էտէրլէր:»

Պիզիմ Պուլզար պիրատէրլէր հագգընտա պուրտա վէրիլէն թէնավժուրտան կէօրիւնիւյօր քի, հալա պիզիմ արամրզտա էսէրլէրի պուլունան շարգ ուսուլլարընը օնլար տախի քեամիլէն թէրք էտէմէմիլլէր տիր:

“ԲԱՀՆԻՄԱ,,ՅԸ ԹԱԳՏԻՐ

Նիչէ տօսթլարըմըզտան Բահնիւնայը թագտիր եօլունտա եազրլան մէքթուպլար պիզիմ իչիւն ճէսարէթպախչ վէ թէչվիգամիլ սաիպէլէր օլմուչ տըր: Պու կիւնլէրտէ ալտըղըմըզ մէքթուպլարտան աթիտէքի իպարէլէրի պու սըրատա իգթիպաս էտէրիլ:

“Բահնիւնա վասթթասըյլա պիր չօգ խայր իճրա էտիլմէքտէ օլտուղունա էմին իմ: Հէր նէրէյէ կիթսէմ,կէօրիւյօրըմ քի օ թագտիր էտիլմէքտէ տիր: Եալընըղ Գրիսթիանյար տէյիլ Միւսլիմանլար տախի անըն խապէրինէ իթիմատ էթմէյի էօյրէնմիշ տիրլէր: Զիյարէթ էթտիյիմ պազը քէօլլէրտէ քիւմէ քիւմէ Միւսլիմանլար հէր հաթթա մուալլէն պիր մահալտա ճէմ օլուպ Բահնիւնանըն միւնթէվլիյաթընը իլք սահիֆէսինտէն սօն սահիֆէսինտէ գատար օգուտուպ տինլէմէյի ատէթ էտինմիշ տիրլէր:»

Սեյյար պիր Միսիօնէր

“Սէվինիթիմ քի պուրատա Բահնիւնա չօգ իշթահ վէ ումումիլլէթլէ օգունույօր, հաթթա Միւսլիմանլարըն էլինտէ, չարչուտա պազարտա օգունմագտա տըր:»

Պիր վայըզ

“Բահնիւնայը նէ գատար ալգըչլայօրլար պիլմէզսին: Ֆէլլահլարըն էլինտէ Բահնիւնա վար տըր, վէ պազը պէնտլէրի էզպէր օլույօրլար:»

Պիր օզքօր

Պու նէվ չէհատէթլէրի պիր չօգ թարաֆտան ալմըղըզ: Իմտի պու զագէթանըն պու կէլէն սէնէ զարֆընտա տահա չօգ ապօնէլէրի պուլունմասընա վէ անըն տահա վասի պիր տաիւրէտէ ֆաիտէլի օլմասընա հարտըմ էթմէք իսթէմէզ միսինիլ:

ՀԱՖԹԱ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

ԽԱՐԻՃԻ

Ավսթրիա-Մաճար իմիէրաթօրը Ֆրանսիս Եօզէֆ հագրէթլէրի թախթա ճիւղսընըն 65ինճի րէսի սէնէ ի տէվրիյէսին Դեկ. 3 տէ իճրա էյլէմիշ տիր: Միւսլարիլէյի թախթա ճիւղսլարընտա 18 եաչընտա իաիլէր: Իմիէրաթօր Եօզէֆ Էն ուզուն միւտտէթ իճրա ի սալթանաթ էտէն էվրօփա հիւքմատըր տըր: Ինկիլիզ զրալիչասը Վիգթօրիա 64 սէնէ հիւքիւմէթ սիւրմիւլ իտի:— Ֆրանսատա պիւհրան ը վիւքէլա էլան խիթամ պուլմամըշ տըր: Բէիս ի ճիւնհիւր Մ. փուանգարէ էլան գապինէ թէչքիլ էտէճէք պիր րէիս պուլմամըշ տըր: Սապըզ մէարըֆ նազըրը Մ. Տումէրկ գապինէ թէչքիլինէ սայ էտիյօր իսէ տէ, պու թէչէպպիւսինտէ էլան մուվաֆֆագիյէթ պուլմամըշ տըր:— Արնավուտուղ թախթընա փրէնս Վիսթային օլունմուչ օլուպ տիւվէլ ի մուազգամա միւսլարիլէյիին թայինինի պիլ իթթիֆագ թահսին էյլէմիլլէր տիր: Էսպագ սատրագամ Ֆէրիտ փաչանըն պիրատէրի Սիւրէյա պէյ միւսլարիլէյի Պուզրէչտէ իսթիպալ էտիպ Արնավուտուղա գատար անա րէֆագաթ էտէճէք տիր: Արնավուտուղուն՝ զայր ի մուալլէն պրագըլմըշ օլան ճէնուպի հուտուտունա տաիր Ինկիլթէրրա պիր եէնի թէքլիֆտէ պուլունույօր, պունտա մագսէտի Ավսթրիա վէ իթալիա իլէ Եունանիսթտն արասընտա մէվզու ը միւնճատէլէ օլան մէսէլլէրի գօյալաշտըրարագ միւլքիլի տէֆ էթմէք տիր:— Բումանիա Միւսլիմանլարը Բէօսթէնճէտէ պիր գօնկրէ ազա էտէրէք օնտա Բումանիա Միւսլիմանլարընըն միլլի վէ տինի հուգուղլարընը թէէմին իչիւն հօլլար տիւլիւմիւլլէր տիր: Մագսէտլէրի միւֆթիլէրին հուգուղ վէ սէլահիյէթինի, միւնսսէսաթ ը տինիյէ վէ էվգաֆ վէ մէքեաթիպ ի միլլիյէնին հուգուղունը թայինտէն իպարէթ իմիլ:— Կէչէն հաթթա Ալսաս էյալէթինին Զապէրն չէհրինտէ շայան ը տիգգաթ պիր հատիսէ վուգու պուլտու: Մէզքիւր չէհրտէ պուլունան գապիլթլէր էհալի իլէ սէրթ մուամէլլէ էթմէյէ պաչալըպ հաթթա միւլքիլէ մէմուրլարընըն սէլահիյէթինի հիսապա ալմայարագ, պիր միւնասէպէթլէ էհալի իւզէրինէ հիւճմ էտիպ պիր թօփալ գօնտուրաճըյը պաչընտան հարալատըլար: Պիւթիւն Ալսաս էհալիսի պու մուամէլլէտէն

տօլայը պէյանը նախօչնուտի էտէրլէր : Հաթթա Ալման Րայխլթագընտա (Փարլամենթ) Գապինէ ըէիսի պու մէսէլէտէն տօլայը իսթի-զան էտիլմիշ տիր : Վէ վէրիլէն ճէվապ գա-նաաթպախը սայըլմատըղընտան՝ մէճլիս 54 ըէյէ գարըը 293 ըէյ իլէ ատէմի իթիմատ պէյան էյլէմիշ տիր : Գապինէնին իսթիֆասընա տաիր պիր շահալըգմը իսէ տէ, պու թէէյիւտ էթմէ-միշ տիր : Իմիէրաթօր Վիլէլմ պու գապիթլէ-րին շէտիտ մէսէլէինի թանսին էթմէտիյինի պաշ վէքիլ վասիթասըլլէ Փարլամենթտէ ի-լան էթմիշ տիր : Պու հատիսէնին կէրէք Ալսաս վէ կէրէք Ֆրանսա էնալիսի իւզէրինէ թէէսրիի փէք նախօչն օլմուշ տըր :— Մէքսիգօտա մէշ-րութիյէթ թարաֆտարանը իլէրլէմէքտէ օլուպ պիր այտան Մէքսիգօ շէհրինէ տախիլ օլա-ճազլարընը մէմուլ էտիյօրլար : Բէիս Ուիլսըն՝ Հուէթթանըն թէճրիտ էտիլէրէք հազըն վազթ-տա սուգուլթ էտէճէլինէ տաիր իւմիտ կէօս-թէրմիշ տիր :— Մ. Տումէրիկին ըիյասէթի ալ-թընտա Ֆրանսա գապինէսի թէէքիլ օլունմուշ վէ միւշպրիլէյէ՞ Խարիճիյէ նազարէթինի տէ տէրիւհտի էթմիշ տիր :

ՏԱԽԻԼԻ

Ալսան հեյեթի Ապհրիյէսի. Ալման ճէնէրալ Լիման Սանտէրսին թանթը ըրիյասէթինտէ իս-թանպօլա կէլէճէք օլան հէյէթի առքէրիյէ մէսէլէսի, էվրօփա մաթպուլաթընտա հալա հէրարէթլէ մէվղուը պահս օլմագտա տըր : Բուսիա նօզթա ի նազարընտան՝ պիր Ալման ճէնէրալընըն իսթանպօլ օրտուսու գօմանտան-լըղընա թային օլունմասը, ատէթա Բու-սիայա զարըը իթթիլաազ օլունմուշ պիր թէտ-պիր տէյէ թէլագըղ օլունմագտա տըր : Բուս մաթպուլաթը, վէ անլէրէ փիչրէվ օլան Ֆրան-սըղ վէ Խնկիլիզ մաթպուլաթը՝ մէսէլէյի ֆէվզէլ-ատէ պէօյիւտէրէք, անա իթթիֆազը միւսէլլէս վէ իթիլաֆը միւսէլլէս արասընտա պիր հա-տիսէ շէքլինի վէրմէքտէ տիրլէր : Էն պէլի Բուս զազէթալարընտան Նոյե Վրիլիա՝ տէյօր քի, Բուսիա հաթթա պազը տէֆա քէնտինին մէվճուտիյէթինի թէէլիքէյէ գօյարազ 18 տէֆա, զայէսի իսթանպօլ օլմագ իւզրէ, մուհարէպէյէ աթըլմը իքէն, չիմտի պու շէհրին պիր Ալման ճէնէրալընըն գօմանտասը ալթընտա պուլուն-մասընա աալա միւսաատէ էթմէյէճէք տիր : Զիրա Բուսիանըն իսթանպօլ վէ Պօղազար-տա էօյլէ հայաթի մէնֆաաթլարը վար քի,

օրանըն սիյասէթէն ըազիպ պիր տէվլէթէ մէն-սուպ պիր ճէնէրալըն գօմանտասը ալթընա գօնուլմասընա ըազի օլմասը իմքէանսըղ տըր : Պազը Ֆրանսըղ զազէթալարը տախի իտտիա էտիյօրլար քի, իսթանպօլ սիյասի պիր մէր-քէյ օլտուղունտան, օրատա պուլունան պիր օրտունըն պիր Ալման ճէնէրալընըն գօմանտա-սը ալթընտա պուլունմասը՝ իսթանպօլտա պու-լունան Ալմանիա սէֆիրինէ տիկէր սէֆիրլէրէ նազարէն միւմթազ պիր մէվզի պախը էտէր : Տիկէր թարաֆտան Ալման զազէթալարը իտտիա էտիյօրլար քի, Թիւրքիա Ալմանիատան պիր իւրամէթ թալէպ էթմիշ վէ Ալմանիա տա պու խըտմէթի իյֆա էթմէյէ ըազի օլմուշ : Պինաէն-ալէյի, պու հէյէթի առքէրիյէ մէսէլէսինտէ իթիլաֆը Միւսէլլէս տէվլէթլէրի Ալմանիայա տէյիլ, Թիւրքիայա միւրաճէաթ էթմէլի տիրլէր : Վէ թէքրար իլալէ էտիյօրլար քի, Թիւրքիա գուվլէ ի պահրիյէսի թէնսիգաթընըն՝ Խնկիլիզ ամիրալար հէտինտէ օլմասը իլէ, գուվլէ ի պէրրիյէ թէնսիգաթընըն տախի Ալման ճէնէ-րալար էլինտէ օլմասընըն հիւ Փարզը հօգ տըր, խուսուսա քի, Ալման ճէնէրալընըն վազիֆէսի եալընըղ օրտույա միւնհասըր օլուպ, Պօղազ-լարըն թահքիմի վէ սաիրէ՝ սէլահիյէթինին խարիճինտէ տիր : իսթանպօլտա պուլունան Խնկիլթէրա, Բուսիա վէ Ֆրանսա սէֆիրլէրի պիր իճթիմա ազտ էտիպ հէյէթի առքէրիյէ մէսէլէսի իչին միւզաքէրէ էթտիքտէն սօնրա Պապը Ալի նէղտինտէ պու խուսուստա պիր թէ-չէպպիւստէ պուլունմուշլար տըր : Բուս հիւքիւմէ-թինին՝ շայէտ պու մէսէլէտէ թալէպլէրի գապուլ օլունմագտա թալիզաթ թալէպ էտէճէլի սէօյ-լէնիյօր : Պու շէտիտ մաթպուլաթ միւճա-տէլաթընըն տէվամընա ըազմէն ճէնէրալ Լէման Սանտէրսին իսթանպօլ գօլ օրտու գօմանտան-լըղընա թայինի վէ պիրինճի ֆէրիզիլզ ըրիւթ-պէսինի իհրազ էթմէսի իչին իտարէ ի սէնիյէ աատըր օլմուշ տըր : Ճէնէրալ Լիման մահալը մէմուրիյէթի օլան Գասէլտէն թէքրար Պէրլինէ կիտէրէք իմիէրաթօրա արզը վէտա վէ իս-թանպօլա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էթմիշ տիր : Լիման փաշա պու հաթթա նիհայէթինէ տօղրու իսթանպօլա վասըլ օլարազ Բումի Դիկ-տիմբեր 20 տէն իթիպարէն իյֆա ի վազիֆէյէ իպթիտար էտէճէք տիր :

Միւրքիկիլի.— Պիր միւստէթտէն պէրու-ֆէրիյէ պանգասը, հիւքիւմէթ թահվիլա-թընտան 100 միլիօն ֆրանզլըղ իլթի-

ին էթմէք իշխան Մալիյէ Էնզարէթիյէ միւ-
զաքէրաթտա պուլունմագտա իսի: — Հիւ-
քիւմէթ ի Օսմանիյէ իլէ Արմաթրօնի վէ Վի-
քէրս ինչաաթ ը պահրիյէ տէսթկեան-
լարը արասընտա իմզա էտիլէն պիթ մուզաւէ-
լէնամէ մուճէպինճէ «Միւլթէրէք Էլ մէնֆաա
թէրսանէլէր վէ ճագլար ինչաաթ ը պահրիյէ
Օսմանլը չիրքէթ ի շահանէսի» նամը ալթընտա
եէնի անօնիմ պիր չիրքէթ թէէսիս օլունմուշ
տըր: Պու չիրքէթ հարպ կէմիլէրի վէ թիւճ-
ճար վափօրլարը ինչա վէ թամիր էտէճէք
տիր: Շիրքէթին սէրմայէսի 1.485,000 իրաի
Օսմանի տիր: Շիրքէթին միւտտէթի օթուզ սէ-
նէ օլաճագ տըր: Պահրիյէ նէզարէթինին սը-
փարըչաթը, չայէտ պու չիրքէթ հափապիլիր
իսէ, պունա վէրիլէճէք վէ անճագ իսթէնի-
լէն վասֆ վէ միւտտէթտէ հափամասըղը
թագտիրտէ էճնէպի տէսթկեանլարա սըփարըշ
օլունաճագ տըր: Շիրքէթ իսթանպօլ իսլի-
ճինտէ պուլունան թէրսանէյի էն սօն թէքէմ-
միւլաթա կէօրէ իսլահ վէ իքմալ էտէճէք տիր:
Իզմիթտէ էն սօն սիսթէմէ կէօրէ 32,000 թօ-
նօլուզ հարպ կէմիլէրինի իսթիապ վէ թամիր
էտէպիլէճէք պիր սուրէթտէ պիր ճագ իլէ
տէսթկեանլար վազ ու թէէսիս էտիլէճէք
տիր: Շիրքէթին իսթիստամ էյլէտիյի
ֆէնն միւլթէսասիսլէրինին եիւզտէ լաէգէլ
50սի Օսմանլը օլաճագ տըր: — Իսկիլ-
թէրրա հիւքիւմէթի՝ իթալիատան, թարա-
պուսը դարպտա Օսմանլը ասքէրի գալմա-
տըղը մուհագգաղ օլմասը հասէպիլլէ,
թահթ ը իշղալընտա պուլունան ատա-
լարը թիւրքիայա նէ՝ վագթ թէսլիմ էտէճէ-
յինի պիլտիրմէսինի թալէպ էթմիշ տիր: Ին-
կիլթէրրա հիւքիւմէթի թէքրար թիւրքիատան
տախի, ատալարը թէսլիմ ալրր ալմազ տիւ-
վէլ ի մուաղզամանրն էմրի ալթընա վազ էթ-
մէսինի թալէպ էթմիշ տիր: — Թան զագէթա-
սընըն վէրտիյի մալիւմաթա նազարէն, ֆարիզ-
տէ պուլունան վէ իթթիհատըն մուխալիֆ-
լէրինտէն օլան Շէրիֆ փաշայա իթթիհատ
իլէ պիրլէյմէսի իշխան պիր թէքլիֆ վագը օլ-
մուշ տըր: Շէրիֆ փաշա պու թէքլիֆի գա-
պուլ էթմէք իշխան, հէր իքի ֆըրգատան միւ-
թէնէքիլ պիր գապինէ մէվգի ի իգթիտարա
կէլմէսինի, վէ սիյասի միւճրիւլէրէ աֆվը ու-
մումի իլան օլունմասընը չարթ գօմուշ տըր: —
Սըրպ հիւքիւմէթի՝ իլհագ էթմիշ օլտուղու ա-
րաղիտէ պուլունան վէ Շարգ Շըմէնտըֆէր

գումփանիասընա աիտ օլան չըմէնտըֆէրլէրի
իսթիմէք էթմէք իսթէտիյինտէն՝ գումփանիա
իլէ Սըրպիսթան արասընտա իթթիլաֆ գու-
հուր էթմիշ վէ Ավսթրիա տախի փէրտէ ար-
գասընտան էնթրիգլէր հափմագտա օլմուշ
ալը: Գումփանիա չըմէնտըֆէրլէրի թէսլիմ
էթմէսի իշխան 8 կիւն միւհլէթ վէրմիշ վէ շա-
յէտ մէզքիւր միւտտէթ գարֆընտա թէսլիմ
օլունմագտա թագմինաթ թալէպ էտէճէյինի
Սըրպ հիւքիւմէթինէ թէսլիլ էթմիշ տիր:
Ջանն օլունույօր քի չըմէնտըֆէր թահվիլա-
թընըն սիւսիւ գումփանիա, սիւսիւ Սըր-
պիա վէ սիւսիւ Ավսթրիա եէտինտէ գա-
լարագ պիր իթիւաֆա կէլինէպիլէճէք տիր:
— Փարիզտէ աղո օլունան էրմէնի մուհիպալէթ
գօնկրէսինին իթթիլիսագ էթտիլի մուգանտէ-
րաթա գարչը՝ Լօնտրատա պուլունան Օսմանլը
գօմիթէսի փրօթէսթօ էթմիշ վէ Ինկիլթէրրա
հիւքիւմէթինտէն թիւրքիայա միւլթէսասիս-
լէր կէօնտէրիլմէսինի թալէպ էթմիշ տիր: —
Աթինա Օսմանլը սէֆարէթինէ՝ սուլհ պիրինճի
մուրախիսասը կալիպ Քէմալի պէյ թային օ-
լունմուշ տըր: — Լօնտրատա պուլունան
Հագգը փաշա՝ Ճավիտ պէյին Ալմանիա
իլէ իճրա էթտիյի միւզաքէրաթա իշթի-
րաք էթմէք իւզրէ Պէրլինէ ազիմէթ էտէ-
ճէք վէ անճագ ալթը հաֆթատան իսթանպօլա
միւլապսէլէթ էտէպիլլէճէք տիր: — Պու հաֆթա
գարֆընտա իքի էվրօփալը թէյարէճիլէր իս-
թանպօլա վասըլ օլմուշ տըրլար: Պունլարտան
պիրիսի՝ Ֆրանսանըն էն մէհհուր թէյարէճի-
լէրինտէն օլան Մ. Ժիւլ Վէտրին օլուպ, Սօ-
ֆիատան իսթանպօլա օլան 780 քիւմէթրօլըզ
մէսաֆէյի՝ 51½ սաաթտա քէսմիշ տիր: Տիկէրի
Մ. Պօնիէ օլուպ Անատօլուտան իսկէն-
տէրունա տօղրու ուչմուշ վէ օրայա եէթիշ-
տիքտէն սօնրա Գահիրէյէ՝ մի հօգսա Պաղտա-
տա՝ մը կիտէճէյինէ գարար վէրէճէք տիր:
Տօքուր իսէ, թէյարիսի Տավրօս տաղլարընտա
խուրտ ու խաշ օլտուղտան սօնրա արթըզ
սէյահաթընտան վազ կէչիշ օլարագ Մէր-
սինտէն վափօրա պինէրէք Ֆրանսայա տօղրու
հարէքէթ էթմիշ տիր: — Սուլթան՝ Սատրազամա
ալթուն պիր գատէն ինտա պուլունմուշ տըր:

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն

Էրզրումտա պուլունան էրմէնիլէր՝ մէզհէպ
վէ ֆըրգա ֆարգը օլմայարագ պիր միթինկ
ազո էտիպ Ատլիյէ նազըրընըն սէրթ մուամէ-
լէսինէ, վէ Թաւֆիւր ի եֆէնաւ կիպի պագը դա-

զէթալարն մուգիրը նէշրիյաթնա գարչը Գրո-
թէսթօ էթմիչէր տիր:— Տիյարպէքիրտէն Բը-
րիսթիանլարն ատէտինէ նիսպէթէն իքի մէ-
պուս չըգապիլի իսէ տէ, հիւքիւմէթ զաթէն
քէնտի նամզէտլէրինի թային էտէրէք վալի
հէր թարաֆա, հաթթա մէմուրլարա տախի,
մէզքիւր նամզէտլէր իչին չալըմաղը թէնպի
էթմիչ, լաքին պու նամզէտլէր արասընտա պիր
Գրիսթիան պիլէ պուլունմամագտա տըր:—
Թաափի ի Էֆէնար զազէթասը՝ «30 ազը սէլիմ
սահիպի էրմէնիլէր» իմզասըլա քէնտինէ կէօն-
տէրիլէն պիր Գարթ փօսթալը նէշր էտիյօրքի,
անտէ էվրօփա գօնթօրլը ալէյինտէ պէյանը
էֆքեար օլունույօր: Շուրասը չայանը տիգ-
զաթ տըր քի, զազէթատա 45 սաթըր հէր թու-
թան պու թահրիրաթ՝ նա՞սըլ օլմուչ տա 15-20
սաթըրտան ֆազլա հազըլմայան պիր Գարթ
փօսթալա սըզմըլ տըր:— Գառնիկ էֆ. Պէզազ-
հան Գալֆահան Որբանոցա 2,000 Յրանսըզ
լիրասը վասիյէթ էթմիչ տիր:— Ամասիա մէք-
թէպինին պիւտսէսի պու սէնէ 800 լիրայա
վէ գըզ վէ օղլան թալէպէլէրին ատէտի 900 է
պալիլ օլմուչ տըր:— Մօսքուտա պուլունան
Լազարեան ձէմարանըն 100 իւնսիւ րէսի
սէնէ ի տէվրիյէսի հազըլարտա իճրա օլունա-
ճագ տըր: Չանն օլունույօր քի իչխան Աբու-
մէլիք Լազարեան՝ պու միւնասէպէթլէ պիր
տէ Գըզլար մէքթէպի թէսիս էտէճէք տիր:—
Սասուն ճիվարընտաֆիրտ պէյլէրի էրմէնիքէօյ-
լէրտէն իսաֆիր վէրկիլէրի իսթէմէքտէ տէվամ
էտիյօրլար վէ ալըյօրլար:— Իսթանպուլ վիլա-
յէթ մէճլիսինին ինթիխապընտա, էրմէնի միւն-
թէսիպ ի սանիլէր իթաի րէյտէն իսթինքեաֆ
էթմիչ տիրլէր:— Ազգ. Ժողով կէչէն հաֆթա
իճթիմա ագտ էտէրէք Ազգ. Ժողովուն Երու-
սաղէմտէ պուլունաճագ օլան ներխայսցուցիչ
մէսէլէսինի միւզաքէրէ էթմիչ տիր: Փաթրիգ
հազըլթլէրի, մէսէլէսին զայնթ ուղատըղըն
կէօրէրէք, «Փաթրիգխանէնին պիւտսէ մէսէ-
լէլէրի տուրտուղու հալտէ, միլլէթին ար-
թըզ պըզմըլ օլտուղու Երուսաղէմ մէսէլէսի
հազընտա չափուճագ պիր գարար վէրմէնիգի
րիճա էտէրիմ: էրմէնիսթանտա իճրա էթտիյիմ
սօն սէյահաթըմտա, էրմէնիլէր քէնտի հարէ-
լէրինէ տէվա պուլմագ իւզըրէ պէնտէն խըզմէթ
մէմուլ էտիյօրլար, հալ պու քի պու հալ իլէ
պէն պիր իչ կէօրէմէյիպ մէյուս օլուրում, վէ
մէյուս օլուրսամ, իչտէն չափուճագ էլ չէք-
մէյէ հազըր օլուրում,» տէմիչ վէ պու սէօղլէր

մէճլիս իւզէրինէ ամիգ պիր թէնսիր պրագա-
րագ չափուճագ պիր գարար վէրմիչ տիրլէր:—
Պապը Ալի՝ մէպուսան ինթիխապաթը մէսէլէ-
սինտէ Փաթրիգխանէնին թալէպէրինի իսաֆ
էթմէյէ մէյլ կէօսթէրմիչ վէ 20—22 մէպուսա
րագի օլտուղունու հիսս էթտիրմիչ տիր: Պի-
նաէնալէյի փաթրիգխանէ պու 20—22 էրմէնի
մէպուսլարընն նէ՞րտէն թային օլունաճագլարը
վէ նա՞սըլ ինթիխապ օլունաճագլարը հազըրն-
տա Պապը Ալի իլէ միւզաքէրաթա կիրիչմիչ
տըր:— Փաթրիգ հազըլթլէրի «Մէքթէպ ի
հուգուգ մէզունլարը» իմզասըլա պիր թէն-
տիսնամէ տահա ալմըլ տըր: Խառն Ժողով
պիր թագրիր իլէ հիւքիւմէթէ միւրաճէաթ է-
տիպ պուլունան հուսուլու միւնթէմէլ օլան վէ-
լիմ նէթիճէլէրէ տիգզաթ ճէլպ էթմէյէ գա-
րար վէրմիչ տիր:— Տարոնտա (վան հէվալի-
սի) պիր էրմէնի սէնայի մէքթէպի թէնսիս
էթմէք իչին պէօյիւք Յօրեյիան միւնասէպէ-
թիլլէ Ամէրիգատա պիր իանէ տէֆթէրի ա-
չըլմըլ վէ 2870 տօլար թօփլանմըլ տըր: Պու
մէպլաղը 1916 Ապրիլ 15է գատար 50,000 տօ-
լարա իպլաղ էթմէյէ չալընաճագլար տըր:—
Մալկարա էրմէնիլէրի սօն գըթալտան սօնրա
փէք սէֆիլ վէ փէրիչան պիր հալա կիրիֆթար
օլմուչ տըրլար: Թէքիրտաղը Գաւառալիս ժո-
ղովը Փաթրիգխանէնին պու նօգթայա տիգ-
զաթընը ճէլպ էթմիչ վէ Փաթրիգխանէ տախի
իանէ թօփլամագ իչին պիր գօմիսիօն թային
էթմիչ տիր:— Ասենայն Հայոց Կաթողիկոսըն
պիր իոնդակը մուճէպինճէ Պսակ արարողու-
թիւնլարընն իճրա օլունտուղու կիւնլէրին ա-
տէտի թէքսիր էտիլմիչ վէ անճագ չու կիւնլէր-
տէ իճրասը մէն էտիլմիչ տիր: (1) Կիրակի,
Չօրեքչաքթի վէ Ուրբաթ կիւնլէրի: (2) Մեծ
պահիֆ կիւնլէրի վէ Չատիկին իլք հաֆթասը,
(3) Ծնունդ, Յիսնակաց, Առաջաւորաց, Վար-
զավառ, Վերափոխում վէ Խաչվերաց հաֆթա
պահլարընն իլք պէչ կիւնլէրի: (4) 5 Տաղա-
ւարլարն Մեռելոց կիւնլէրի, Ծնունդ, Ան-
ուանակուլութիւն, Տեսնեղառաջ, Աւետ-
հաց վէ Համբարձում կիւնլէրի: Սէնէնին տի-
կէր պիլ ճիւմլէ կիւնլէրինտէ Պսակ օլապիլէ-
ճէք տիր: Վէ մէն օլունան կիւնլէրտէ տախի,
ագչամ քիլիսա արարողութիւնլարընտան սօնրա
իճրա էտիլէպիլէճէք տիր, էյէր անը թագիպ
էտէն կիւն մէն օլունամամըլ իսէ:— Դաշ-
նակցութիւնըն Ատափագար գլխալիւ հիւքիւմէթ
ի ասքէրիյէ թաքաֆընտան գափատըլմըլ տըր:

— Պու հաֆթա զարֆընտա, Պողազլեհանտա
Թաֆրալեհան, Պիթլիս ճիվարընտա Մուրատ,
Էրզրնկեհանտա Ղազար Սրապեհան, Պուլանըզտա
Սեզրակ Մանուկեհան, Էրզրնկեհան ճիվարընտա
Սիմոն խամրնտէ Էրմէնիլէր գաթլ օլունմուշ
տըրլար: — Ախրէն Փարիզտէ ազտը իճթիմա
էտէն Էրմէնի մուհիպալէրի գօնկրէսինտէ Ալ-
ման մուրախսաք Տր. Լէփսիլըս, «Էյէր Պապը
Ալի գաթիէն Էվրօփա գօնթրօլունու րէտտ է-
տէր վէ պէօյլէճէ Էրմէնիսթանտա գարընդ-
ըզլար զուհուր էտէրսէ, Բուսիա մութլազա
միւտախալէ էթմէյի գարուրի կէօրէճէք տիր:
Օլ զէման Ալմանիա Էվրօփանըն պիր թագըմ
հալը միւշքիլ մէսէլէլէր գարընտա պուլուն-
մամսաք իչիւն լազըմ օլան թէտապիրի իթթի-
խազ էտէճէք տիր: Վէ գաթէն իւմիտ էթմէյէ
ճիտտի սէպէպլէր վար տըր քի, սօն սաաթտա
Թալէաթ պէյին հիքմէթի աիկէր րէֆիզլէրինէ
գօնթրօլը գապուլ էթմէյի թէքլիֆ էտէճէք վէ
պէօյլէճէ պիր չօգ միւշքիլաթըն էօնիւնիւ ա-
լաճագ տըր:» — Ժեօն-թիւրֆ զազէթասը եազը-
յօր քի, Պապը Ալիին իսլահաթընըն Էրմէ-
նիսթանտա նէթիճէսինի անլամագ իչիւն տիւ-
վէլի մուազլամա իւշ սէնէ միւհլէթ վէրմիշ-
լէր վէ միւտտէթ ի մէզքիւրէր զարֆընտա գա-
նաաթպախ պիր նէթիճէ հասըլ օլմազսա օնտան
սօնքա գօնթրօլ վազ օլունմագ իմիշ: Պու խա-
պէր գայտը ինթիյաթլէ վէրիլիյօր:

ՓՐՕ ԶԷՄԱԱԹԸ

Ենիի պիր իլահի քիթապը հազըրլամագ
պապընտա էտիլէն թէչէպպիւսին մէվզի ի
իճրայա գօնուլապիլմէսի վազթա միւհլամ օլ-
տուղու տէրխաթըր էտիլմէք կէրէք տիր:
Պինաէնալէյի պու թէչէպպիւս չիմտիքի իլահի
քիթապլարընըն իսթիմալընա մանի օլմամալը
տըր: — Պէյօղլունտաքի Կ. Խ. Շիրքէթի միւն-
թազամ պիր հալ քէսպ էթմէքտէ վէ հէր հաֆ-
թա անա մախսուս պինտաա ֆարզըլ լիտանլար-
տա իրատ էտիլէն ֆէննի նութզլարա էհալի
կէլիպ մէրագ իլէ տինլէմէքտէ տիրլէր: —
Թրակիատաքի միւհլամճիյնի զիյարէթ վէ անլէ-
րին ինթիյաճլարընը անլամագ իչիւն Գըրմըզը
Խաչ ճէմիյէթի թարաֆընտան մահալը մէզքիւ-
րէ ալիմէթ էտէն հէյէթ ի մախսուսէյէ Պաս-
կարապետ Իսթանպուլունեհան տախի րէֆագաթ
էյլէմիշ տիր: Սէֆէրլէրի 3 հաֆթա գա-
տար սիւրէճէք տիր: — Էնգարէտէն ալ-
տըրմըզ պիր մէքթուպտա չու խապէրլէր
վէրիլմիշ տիր: — Շէհի ր մէզքիւրտէք ինճիլի
ճէմաաթըն մէքթէպլէրինտէ 2 մուալլիմէ վէ
67 թալէպէ պուլունույօր: Ատափազար Հա-

յունեաց վարժարանտա տա պու սէնէ 10 գըզլարը
թալիմ օլունմագտա տըր: Էնգարէ մէքթէպլին-
տէն Ատափազարընա կիտէնլէր Ֆրեշլեհէ գա-
պուլ օլունույօր: Վեր. Գ. Ա. Մանուկեհան
Տօգ. Տատ իլէ պէրապէր Էսքի շէհրէ կիտիպ
օրատա պիր Կիրակի կէչիւրմիշ տիր: Օրատա
Տիկին Կակոսեհան պիր Փրօթէսթանթ մէքթէ-
պի աչմըշ տըր: Էսկի շէհրտէ Փրօթէս-
թանթ ճէմաաթը անճագ 6-7 խանէ տիր:
Ն. Մ. Մոստիլեհան էֆ. նին ամալար հազըն-
տա վէրտիյի մալիւմաթտան միւթէսսիրէն էն-
գարէտէ իքի գատընլար. Լուս. վէ Փրօ. պի-
րատէր վէ հէմիլրէլէրտէն ամալար իչիւն 5
Օսմ, լիւրա խանէ ճէմ էյլէմիշլէր տիր: — Էն-
գարէ վալիսի Մուամմէր պէյ պու եազըն-
լարտա Մէրզիֆուն գօլէճիլի զիյարէթ էտիպ,
օրատա թալէպէյէ միւհլամսիր պիր նութգ իրատ
էյլէմիշ, չալիրտլէր տէ կիւզէլ մագամլար թէ-
րէնիւմ էյլէմիշլէր, վէ օ կիւնիւն ազլամընտա
վալի պէյ. գօլէճիւն րէիսինին խանէսինտէ գօ-
լէճիւն Օսմ. Էտէպիյաթ գլիւպիւ թարաֆըն-
տան թալիսիֆ էտիլմիշ տիր: — Իսթանպուլուն
Լանկա Գիլիսէսի գատընլար խայրխահան ճէ-
միյէթի պու հաֆթա՝ մէնֆաաթը քիլիսէ պի-
նասընա թախսիս օլունմագ իւզրէ պիր սինե-
նաթղաֆ վէրմիշ տիր: — Տէրսատէթտէ
Պաս, Գունտուրաճեհան եէտիլլէ Պէյ Օղլունըն
փախազ քէօփրիւ մահալլէսինտէ քիւշատ օ-
լունան Կիրակի Մէքթէպլինէ Վեր. Գ. Պաղտա-
սարեհան 50 իրի վէ 100 ուֆագ նէվտէն ճէման
150 Արեւիկեհան օրացոյց վէ 20 Հիւրմուրա ին-
տա էյլէմիշ տիր: Պու քիթապլարըն ֆիւրուիս-
թընտան հասըլ օլան մէպալա՝ մէզքիւր Կիր.
մէքթէպի մէնֆաաթընա գուլլանըլաճագ տըր: —
Միհրան էֆ. Թապիպեհան Համաստանտա
(Իրան) Կիլիսիսիսիստէն խասթա օլուպ օրա-
տան Վիէննայա կիտէրէք իւզէրինտէ ամէլի-
յաթ իճրա էթտիլմիշ վէ ամէլիյաթ մուվաֆ-
ֆագ օլարագ միւմաիլէյի պէօյիւք պիր թէհ-
լիքէտէն ազատէ ի սէր էթմիշ վէ կէչէն հաֆ-
թա սէլիմէն Իսթանպուլա մալտէթ էյլէմիշ տիր: —
Նոյ. 27 տէ Այնթապըլը Թորոս աղա Թուզճու-
հանըն մախտումը Աւետիս էֆ. իլէ Օրի. Ճօզէֆին
Տէմիրճի Ներսէսեհան՝ Պօսթօնտա Մր. Ճօն
Հալլաճեհանըն խանէսինտէ Վեր. Հայկ Ատա-
տուրեհան եէտիլլէ նիքեհան էտիլմիշլէր տիր:

Միւսիւր ի մետուլ վի սահիպ ի ինթիյազ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կ. ՎԷ Մ. ԲԷՇԵՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍՈՐ

Տէրխաասէք, Մահմուտ փաշա, Գիւրգիս խան Նօ. 32—34